

Èmí Àsọtẹ̀lẹ̀: Àkókò Idádúró àti Igbe Àárín Òru

Àwọn Tábilì Méjì ti Hábakúkù

Jeff Pippenger

2012-10-14

Òrò Ìtúmò Kedere Kan

Láìpé yìí ni a bèrè sí í pèsè àkòsilẹ̀ itẹ̀jádé *Habakkuk's Two Tables* kí a lè túmò ọ sí àwọn èdè oríṣíríṣìí tí a sojú fún lórí ojúlé wa. Iṣẹ̀ yíyí ifihàn tí a so jáde padà sí ifihàn tí a kọ sílẹ̀ jẹ́ iṣẹ̀ tí ó pọ̀ ju bí a ti lè mò ọ̀ lọ̀ bí eni kò bá mò nípa gbogbo àwọn ipele tí a gbòdò kojá láti lè yí ifihàn tí a so jáde padà sí ifihàn tí a kọ sílẹ̀, pẹ̀lú àwọn isòro tí ó ẹ̀ pàtàkì tí ó tún bá a lọ̀ nípa bí a ó ẹ̀ túmò ohun èlò náà ní ikeyin sí àwọn èdè oríṣíríṣìí tí ó wà lórí ojúlé náà. A ẹ̀sẹ̀ bèrè iṣẹ̀ àtúnṣe ẹ̀dà wa lórí àkókò nínú àwọn ifihàn méeédógún lé ní mārùn-ún, mo sì Ẹ̀wáarí ipele mīràn tí a gbòdò tún kojá. Ó ní í ẹ̀ pẹ̀lú idàgbàsókè ilòsìwájú ifiranṣẹ̀ yìí láti ọ̀dún 1989 tí tí dé itàn wa lówólówó.

Nínú àwọn ifihàn ní nìkan bí ọ̀dún méeédógún sẹ̀yìn, àwọn òtítọ̀ kan wà tí ó sì wà ní ipò ikókó imọ̀ye. Àkókò nínú àwọn òtítọ̀ wònyí tí mo gbòdò Ẹ̀láyé ni dídé àngẹ̀lì kejì nínú itàn àwọn Millerite. Ní àkókò yẹn, mo lóye pé àngẹ̀lì kejì dé nígbà tí àwọn ijo Protestanti bèrè sí í ti ilẹ̀kùn wọn pa sí ifihàn Miller nípa ihinrere àngẹ̀lì àkókò, ní isopò pẹ̀lú iparí ọ̀dún 1843. William Miller Ẹ̀sẹ̀ lórí isìrò àkókò kan tí ó gbà pé ó fi hàn pé àwọn ọ̀dún 1843 bèrè ní March 22, 1843, wón sì parí ní March 22, 1844. Ó ti rò pé àwọn àsọtẹ̀lẹ̀ mēta tí a wá fi lórí àwọn àtẹ̀ sacred méjì yòò parí ní ọ̀dún 1843, ó sì gbà pé ọ̀dún náà parí ní March 22, 1844. Ó Ẹ̀sẹ̀ ní ojú méjì.

Àwọn àsọtẹ̀lẹ̀ mēta náà, ti ojú 1335 nínú Dániẹ̀lì orí kejilá, ti ọ̀dún 2520 ti “àkókò méje” nínú Léfítíkù orí kẹ̀rindínlógún, àti ti ojú 2300 nínú Dániẹ̀lì orí kejọ, ni Miller lóye pé wón parí ní oṣù Kẹta ọ̀dún 1844. Lẹ̀yìn èyí, Olúwa darí Samuel Snow kí ó má ẹ̀ lóye nìkan pé àwọn àsọtẹ̀lẹ̀ náà kò parí ní 1843, bí kò ẹ̀ ní 1844; sùgbón Snow pẹ̀lú bèrè sí í lo isìrò àkókò ti àwọn Karaiti, èyí tí kì í ẹ̀ ilò àkókò tí Miller ti n ló. Miller ti n lo isìrò àkókò ti ẹ̀sin àwọn Rábìni/tí ó dá lórí equinox, èyí tí ó fi gbà ọ̀dún kà láti orísun omi dé orísun omi.

Nígbà tí a n gbé Àwọn Tábilì Méjì ti Hábakúkù kalẹ̀, a kò tì lóye òtítọ̀ itàn yìí, a sì n lo irírí Miller láti fi samisi March 22, 1844 gégé bí dídé èkejì àti ibèrè àkókò idádúró. Mo lóye, mo sì sì n lóye pé dídé àngẹ̀lì náà bá àkókò tí àwọn Pírótẹ̀sítànti kọ̀ iránṣẹ̀ Miller ti àngẹ̀lì àkókò mu, apá ọ̀rò tí ó tẹ̀lẹ̀ e sì ni itókasi mi.

“Nínú oṣù Kẹfà, ọ̀dún 1842, Ọ̀gbẹ̀ni Miller fúnni ní ẹ̀kọ̀-ìwàásù kejì rẹ̀ ní Ẹ̀sẹ̀ Casco Street ní Portland. Mo kà á sí ànfààní nlá láti lọ̀ sí àwọn ẹ̀kọ̀-ìwàásù wònyí; nítòrí mo ti bó sínú irẹ̀wẹ̀sì, èmi kò sì nímọ̀lára pé mo ti mura tán láti padé Olùgbàlà mi. Ẹ̀kọ̀ kejì yìí dá idunnú imísí púpọ̀ sí sílẹ̀ nínú ilú ju èyí àkókò lọ̀. Pẹ̀lú àwọn àiṣẹ̀tọ̀ díẹ̀, àwọn ẹ̀sin-ijo oríṣíríṣìí tí sí ilẹ̀kùn àwọn Ẹ̀sẹ̀ wón mó Ọ̀gbẹ̀ni Miller. Ọ̀pọ̀lọ̀pọ̀ àsoyẹ̀ láti orí pùlpítì onírúurú wá láti fi àwọn àṣiṣe ifòkànbalẹ̀ tí a fi kàn olùkọ̀-ìwàásù náà hàn gbangba; sùgbón àwọn ogunlógò èniyàn tí n feti sílẹ̀ pẹ̀lú ifòkànsin lọ̀ sí àwọn ipadé rẹ̀, ọ̀pọ̀ sì ni kò lè wọ̀ inú ilé náà. Àwọn ijo èniyàn náà dake gidigidi, wón sì tẹ̀tí sílẹ̀ pẹ̀lú àkíyèsí.” Life Sketches, 27.

Mo lóye pé pípádé àwọn ilẹ̀kùn sí ihìn isẹ̀ Miller jẹ̀ àmì ibèrè ikòsílẹ̀ ángẹ̀lì àkókò nàà, àti ní ibámu pẹ̀lú òye Miller nípa isìrò àkókò ti àwọn Rábìni/èyí tí ó dá lórí equinox, mo gbà pé March 22, 1844 ni ó samisi iparí ọ̀dún 1843. Ifihàn Miller ní Portland ní June ọ̀dún 1842 jẹ̀ waymark kan ní tòótó tí ó n dá ikòsílẹ̀ tí n lo síwájú mò, èyí tí ó parí ní ikeyìn ní April 18, 1844, sùgbón ní àkókò àwọn ifihàn nàà a kò tii mò ilò tí Samuel Snow se ti isìrò àkókò Karaite.

Nígbà tí a bèrè sí í sàtúnse àfihàn àkókò, mo bèrè sí í rí i pé ohun tí a kọ̀ sílẹ̀ ní àkókò nàà dàbí ẹnì pé ó tako ohun tí a n kọ̀ ní báyi. Ó rí bèè, ó sì tún kì í rí bèè. Kì í se nńkan mii bí kò se itenumọ̀ lórí ibèrè déédéé ti ángẹ̀lì kejì, pẹ̀lú àpẹ̀rẹ̀ isípáyá díèdíè ti iránsẹ̀ yí, gégé bí ó ti rí pẹ̀lú nínú itàn àwọn Millerite. Àkòsílẹ̀ itúmòkúrò yí yẹ kí ó dáhùn sí àwọn tí ó ti kòsẹ̀ lórí idánimò wa ti April 19, 1844 gégé bí irẹ̀wẹ̀sí àkókò ti àwọn Millerite àti ohun tí a ti kọ̀ ní àtìjọ̀.

“Àwọn ihìn àkókò àti kejì ni a fi hàn ní ọ̀dún 1843 àti 1844, a sì wà nísinsin yí lábé ikéde ti èkẹta; sùgbón gbogbo àwọn ihìn mètẹ̀tẹ̀ta nàà sì ní láti máa kéde. Ó se pàtàkì lóni gégé bí ó ti rí rí tẹ̀lẹ̀ pé kí a tún wọn so fún àwọn tí n wá ọ̀títọ̀. Pẹ̀lú ikòwé àti ohun ni a ó fi gbé ikéde nàà kalẹ̀, ní fifi itòlẹ̀sẹ̀sẹ̀ wọn hàn, àti ilò àwọn àsoṭẹ̀lẹ̀ tí n mú wa dé sí ihìn angeli èkẹta. Èkẹta kò lè wà láisi àkókò àti kejì. Àwọn ihìn wònyí ni a gbòdò fi fún ayé nínú àwọn itẹ̀jádẹ̀, nínú àwọn àsoyẹ̀, ní fifi hàn nínú ilà itàn àsoṭẹ̀lẹ̀ àwọn ohun tí ó ti se lẹ̀ àti àwọn ohun tí yòò se lẹ̀.” Selected Messages, iwé 2, 104.

Àwọn Tẹ̀bù Mèjì ti Hábákúkù 2 nínú 95

Ìmò nípa Kàlẹ̀ndà àwọn Miléráiti àti Àkókò Idádúró nàà

Nínú àfihàn wa tí ó kojá, ibèèrè nàà dide nípa bí October 22, 1844, se lè jẹ̀ ojọ̀ kẹwàá oṣù keje bí March 22, 1844, bá jẹ̀ ojọ̀ kìn-ín-ní oṣù kìn-ín-ní. Àwọn Millerite ní March 1844 lóye èké nípa ohun tí wọn gbà pé jẹ̀ ọ̀pin ọ̀dún 1843. Lẹ̀yìn idààmú yẹn, wọn tún sàyèwò isìrò àkókò gégé bí Bíbẹ̀lì se fi í lẹ̀lẹ̀. A sàlàyé èyí nínú iwé Gerhard Damsteegt, Foundations of the Seventh-day Adventist Message and Mission, ní pàtàkì lórí ojúwéwé 89 àti 92. Nígbà tí wọn gbà pé 1843 ti parí, wọn tún sàgbéyèwò èka méjì nínú òye wọn nípa àkókò: iyipadà láti 1843 sí 1844, àti àwọn ojọ̀ tí n samisi ibèrè àti ọ̀pin àwọn ọ̀dún, kí wọn lè se isìrò ojọ̀ kẹwàá oṣù keje.

Mo máa n tẹnu mò ọ̀n nígbà púpọ̀ pé láti ojọ̀ kejidínlógún, oṣù Kẹta títi dé ojọ̀ kejilélógún, oṣù Kẹwàá jẹ̀ oṣù méje. Èmi kì í so pé èyí ni Ìgbésẹ̀ Oṣù Keje, sùgbón ó se nífẹ̀ sí i pé àwọn Millerite gbà pé ojọ̀ kejilélógún, oṣù Kẹta jẹ̀ ojọ̀ pàtàkì, àti pé ó jẹ̀ àmì irántí tó wúlò—oṣù méje lẹ̀yìn nàà a mú ọ̀ dé ojọ̀ kejilélógún, oṣù Kẹwàá. Èyí jẹ̀ ọ̀títọ̀.

Ìbànújẹ̀ àti àkókò idádúró nàà kì í se imúse àsoṭẹ̀lẹ̀ àkókò kan, sùgbón dípò bèè, wọn jẹ̀ àbájádẹ̀ àilóye àwọn Millerites. Àilóye wọn ni ó mú imúse àkókò idádúró àti ibànújẹ̀ nàà wá; kò sí àsoṭẹ̀lẹ̀ pàtò kankan tí ó so pé àkókò idádúró yòò bèrè ní ibikan pàtò. Ìgbàgbọ̀ wọn pé ọ̀dún 1843 ti kojá ní March 22, 1844, ni ó fa ibànújẹ̀ nàà.

Damsteegt so pé:

Bí ó tilẹ̀ jẹ̀ pé isìrò àwọn Karaite, tí ó tọ̀ka sí ọ̀pin ọ̀dún àwọn Júù ní oṣùpá tuntun ní ojọ̀ kẹtádínlógún, oṣù Kẹrin, ọ̀dún 1844, ni a fẹ̀ràn nínú àwọn iwé iròyìn pàtàkì àwọn Millerite,

òpò jùlò nínú àwọn onígbaḡbò n retí ojò kòkànlélógún, oṣù Kẹta, ọdún 1844 gégé bí àkókò ipadàbò Kristi. Níta ìsìsẹ̀ Millerite, ojò kòkànlélógún, oṣù Kẹta, jẹ́ ohun tí a mò dáadàa, àti pé ìreti tí ó gbòòrò gidigidi wà pé ní ojò nàa ni yóò wá sí iparun pátápátá ti gbogbo ètò Adventism.

A ka ní ànà pé Miller n retí ojò nàa. Ọ̀pòlọ̀pò àwọn ọ̀mọ̀lẹ̀yìn Miller n wo ojò nàa, àní àwọn alátaḡò wọn pèlú mò ọ̀, wọn sì n sọ ọ̀ gégé bí ẹ̀rì pé irọ̀ ni àwọn ọ̀mọ̀lẹ̀yìn Miller. Èyí ni ìmò tí ó jẹ́ àṣẹ̀dá nígbà nàa. Lẹ̀yìn tí ó kojá, wọn bèrẹ̀ sí í sà̀yẹ̀wò àwọn àṣọ̀tẹ̀lẹ̀ àkókò nàa pẹ̀kẹ̀pẹ̀kẹ̀ jù bẹ̀ẹ̀ lọ, èyí sì mú wọn dé October 22, 1844. Èyí pèsè ibi itọ́kasí kan fún ibèèrè tí ó dide ní ànà.

Àkókò Ìdúró àti Ìran Kínní ti Ellen White

Lóníí, mo fẹ́ lo àkókò púpọ̀ síi láti wo àkókò idádúró nàa. Èyí ṣe pàtàkì nítorí pé a n bá iran àkókò Ellen White lò, níbi tí ó ti sọ pé ìmọ̀lẹ̀ títàn ní ibèrẹ̀ ọ̀nà sí Ọ̀run ni Ẹ̀kún Ọ̀ganjọ̀, àti pé bí o bá sé ìmọ̀lẹ̀ nàa, iwọ̀ yóò ṣubú kúrò lójú ọ̀nà sí Ọ̀run. Mo n gbìyànjú láti fi hàn pé Ẹ̀kún Ọ̀ganjọ̀ nínú iran rẹ̀ ní gbogbo itàn Ìhìnre Àngẹ̀lì Keji nínú.

Ní tikára mi, n kò ní ìṣòro kankan láti sọ pé Igbe Ọ̀ru Àárín gbùngbùn nínú iran yẹn, èyí tí ó wà ní ibèrẹ̀ ọ̀nà nàa tí ó sì n tan ìmọ̀lẹ̀ ká gbogbo ọ̀nà nàa, dúró fún itàn àwọn Millerite láti ọdún 1840 sí 1844. Ó yẹ kí a lóye ìṣìṣẹ̀ àti ilọ̀síwájú itàn nàa ní ọ̀nà tó tọ̀. Ìmúṣẹ̀ Igbe Ọ̀ru Àárín gbùngbùn fúnra rẹ̀ jẹ́ láti August 12 sí 17, nígbà tí a gbé ihìn nàa kalẹ̀ ní Exeter Camp Meeting, lẹ̀yìn nàa wọn sì mú ihìn nàa lọ fún bí oṣù méjì—September àti October, oṣù méjì àti ojò márùn-ún. Sájú October 22, wọn n pèsè ara wọn sílẹ̀ fún ipadàbò Olúwa. Àkókò oṣù méjì yìí ni itàn Igbe Ọ̀ru Àárín gbùngbùn. Síbẹ̀, o kò lè lóye àkókò yìí láí lóye àwọn igbésẹ̀ tí ó mú wọn dé ibẹ̀. Fún mi, Igbe Ọ̀ru Àárín gbùngbùn ni, ní pàtàkì jù bẹ̀ẹ̀ lọ, itàn àkókò idádúró nàa, tí n bá a lọ títí dé October 22, 1844.

Ìwárí Ibi Tí Àwọn Ìránṣẹ̀ Àngẹ̀lì Mẹ̀ta Wà

Eyi ni itàn láti 1840 sí 1844. Àwọn ẹ̀ṣe kan wà nínú Ẹ̀mí Àṣọ̀tẹ̀lẹ̀ níbi tí Sister White ti sọ fún wa pé a nílò láti mọ̀ ibi tí a ó gbé àwọn ìránṣẹ̀ nàa kalẹ̀. Nígbà tí o bá bèrẹ̀ sí í gbé àwọn ìránṣẹ̀ nàa sí ipò wọn, o máa mò pé gbogbo àwọn ìránṣẹ̀ nàa dé ní àkókò kan pàtó, lẹ̀yìn nàa ni a sì fi agbára fún wọn.

Àngẹ̀lì Àkókó dé ní ọdún 1798 ní Àkókò Ìgbèyìn, nígbà tí a tú Ìwé Dániẹ̀lì sílẹ̀ tí ìmò sì pọ̀ sí i. A fún Ìhìn Àngẹ̀lì Àkókó ní agbára ní ojò kẹ̀rínlá, oṣù Kejo, ọdún 1840, nígbà tí a fi ilàna ọdún-fún-ojò múlẹ̀ fún gbogbo ayé, èyí sì mú Àngẹ̀lì Ìfihàn 10 sọkalẹ̀, tí ó jẹ́ ààmì ifúnni ní agbára fún Ìhìn Àngẹ̀lì Àkókó.

Àngẹ̀lì Keji dé ní Oṣù Kẹfà ọdún 1842. A kà lánàa pé ní Oṣù Kẹfà ọdún 1842, Ọ̀gbẹ̀ni Miller ṣe ẹ̀kà keji àwọn ifihàn rẹ̀ ní sọ̀ṣì Casco Street. Pèlú diẹ̀ nínú àiyèsẹ̀, àwọn ijo Pùròtẹ̀sítànti ti ilẹ̀kùn wọn pa. Nítorí nàa, ní Oṣù Kẹfà ọdún 1842, Ìhìn Àngẹ̀lì Keji dé, nítorí pé nígbà tí ijo Pùròtẹ̀sítànti kan bá ti ilẹ̀kùn rẹ̀ pa sí Ìhìn Àngẹ̀lì Kínní, ó di apá kan Bábílónì. Ìhìn Àngẹ̀lì Keji jẹ́ ipè láti jade kúrò ní Bábílónì. Ó n lọ síwájú ní ipele déédéé.

Arábinrin White sọ fún wa pé bí ó tilẹ̀ jẹ́ pé àwọn Pùròtẹ̀sítànti bèrẹ̀ sí í ti àwọn ilẹ̀kùn wọn pa ní Oṣù Karùn-ún ọdún 1842, ipè láti jade kúrò ní Bábílónì—àkóónú Ìránṣẹ̀ Àngẹ̀lì Keji—kò bèrẹ̀ ní

tòótó tí tí di Ìgbà Òoru ọdún 1844.

Ìhìn Àngẹ̀lì Kejì dé ní oṣù Okúdu, ọdún 1842, a sì fi agbára fún un pèlú ìhìn Èkún Ní Òru Àárín, Oṣù Kejọ ojọ 12 sí 17, ọdún 1844, ní Ìpádé Àgọ̀ Exeter.

Angẹ̀lì Kẹ̀ta dé ní October 22, 1844, nítorí pé ní ojọ̀ nàà ni ọ̀nà sí Ibi Mímọ̀ Jùlọ̀ tí sí, níbi tí èniyàn tí lè mò pé Kristi tí di Àlùfáà Àgbà nísinsinyí nínú Ibi Mímọ̀ Jùlọ̀. Níbẹ̀ ni wọn tí mò Àpótí Májẹ̀mú nàà, àti pé nínú àpótí nàà ni Àwọn Òfin Mèwàá wà. Nígbà tí a mú Sister White wọ̀ Ibi Mímọ̀ Jùlọ̀, tí ó sì wọ̀ Àwọn Òfin Mèwàá nàà, ó rí i pé Òfin Ìsinmi nàà n tòn lókè àwọn yòókù, ní fifi itumọ̀ pàtàkì Ìsinmi hàn nínú Ìhìn-iṣẹ̀ Angẹ̀lì Kẹ̀ta. Yòò jẹ̀ idánwò lórí Ìsinmi tàbí Sunday. Ní October 22, 1844, àkóónú Ìhìn-iṣẹ̀ Angẹ̀lì Kẹ̀ta dé.

Ọkan lára àwọn àbùdá gbogbo àwọn ìránṣẹ̀ mẹ̀ta nàà ni pé nígbà tí Ìhìnre Àngẹ̀lì Kìíní dé ní ọdún 1798, kò sí enikẹ̀ni tí ó lóye rẹ̀. Olúwa gbé William Miller dide láti jẹ̀ ọ̀jísẹ̀ Àngẹ̀lì Kìíní, ṣùgbọ̀n tí tí di ọdún 1818—ogún ọdún léyìn nàà—ni Miller bèrẹ̀ sí i lóye ìhìnre nàà. Ìhìnre nàà dé, ṣùgbọ̀n ó gba àkókò kí àwọn èniyàn Ọlọ̀run tó dá a mò, léyìn nàà ni a sì fi agbára fún un.

Ifiranṣẹ̀ Àngẹ̀lì Kejì dé ní Oṣù Kẹ̀fà ọdún 1842, ṣùgbọ̀n kò sí àwọn ọmọ-ẹ̀yìn Miller ní ọdún 1842 tí wọn bèrẹ̀ sí i pé àwọn ijọ̀ Pùròtẹ̀sítàntì ní Bábílóni. Wọn kò tii mò ọ̀ nígbà nàà. Kò di Ìgbà Ooru ọdún 1844 ni wọn bèrẹ̀ sí i mò ọ̀, tí wọn sì bèrẹ̀ sí i pé àwọn èniyàn jáde kúrò nínú àwọn ijọ̀ nàà. Ifiranṣẹ̀ nàà dé, léyìn nàà ni a lóye rẹ̀, léyìn nàà ni a sì fi agbára fún un.

Ní ojọ̀ kẹ̀rinlélógún, oṣù Kẹ̀wàá, ọdún 1844, nígbà tí Hiram Edson ní iran rẹ̀ nípa bí Kristi ṣe n kúrò ní Ibi Mímọ̀ wọ̀ Ibi Mímọ̀ Jùlọ̀, wọn gba ìmọ̀lẹ̀ diẹ̀ nípa iyípadà nínú iṣẹ̀ ìránṣẹ̀ Kristi. Ṣùgbọ̀n ní ojọ̀ ketàlélógún, oṣù Kẹ̀wàá, ọdún 1844, Hiram Edson kò tii múra tán láti kọ̀ àpilẹ̀kọ̀ kan tàbí láti wáásù iwáásù kan nípa ojọ̀ Àìkú gẹ̀gẹ̀ bí àmì ẹ̀ranko nàà. Wọn kò lóye Ìránṣẹ̀ Àngẹ̀lì Kẹ̀ta tí tí di léyìn àkókò yẹn.

Agbára ni a fi fún Ìhìnre Àngẹ̀lì Kẹ̀ta, gẹ̀gẹ̀ bí àwọn Aládefenítí Ojọ̀ Keje tí mò, nígbà tí Àngẹ̀lì Kẹ̀rin tí Ìfihàn 18 bá darapọ̀ mò ọ̀n. Fún àwọn tí n wọ̀ ẹ̀yí lórí itànkálẹ̀ aláàyè tàbí léyìn nàà lórí àwọn DVD, ó ṣe ẹ̀ kí ẹ̀ fẹ̀ jiyàn nípa àkókò tí Àngẹ̀lì Kẹ̀rin darapọ̀ mò Èkẹ̀ta ní September 11, 2001. Ní àkókò yìí, a kò ṣe ẹ̀yíkẹ̀yìí nínú àwọn àriyànjiyàn nípa ẹ̀yí, ṣùgbọ̀n a kò sì sé ẹ̀ nàà: Àngẹ̀lì Kẹ̀rin darapọ̀ mò Àngẹ̀lì Kẹ̀ta pèlú iṣubú àwọn Ilé-Ìṣọ̀ Ìbejì, níbẹ̀ ni a sì ti fún Ìhìnre Àngẹ̀lì Kẹ̀ta ní agbára.

Gbogbo Ìhìnre Àwọn Àngẹ̀lì mètẹ̀tẹ̀ta ní àwọn àbùdá wọ̀nyí: wọn dé, a sì lóye wọn, léyìn nàà a sì fi agbára fún wọn.

Ìpipá Ilẹ̀kùn Méjì àti Ìwẹ̀nùmọ̀ Tẹ̀npilì Méjì

Ní Oṣù Keje, ọdún 1842, ilẹ̀kùn kan bèrẹ̀ sí i tí, ẹ̀yí tí a fi àmì hàn nípasẹ̀ àwọn ijọ̀ Pùròtẹ̀sítàntì tí wọn tí ilẹ̀kùn wọ̀n pa sí Írántí Àngẹ̀lì Kìíní. Ní ìbẹ̀rẹ̀ itàn yìí, a rí ilẹ̀kùn kan tí n tí, àti ní ọ̀pin itàn yìí—ìtàn Àngẹ̀lì Kejì—ilẹ̀kùn nàà tún tí mò, ilẹ̀kùn sí Ibi Mímọ̀ Jùlọ̀, ilẹ̀kùn inú àkàwé Wúndíá Mèwàá nàà.

Àwọn itilékùn méjèjì wònyí ẹ̀ pàtàkì láti sàmì sí, ní pàtàkì bí ẹ̀ bá fẹ̀ bá ọ̀ràn iwènù tẹ̀npìlì méjì náà lò. Kristi wẹ̀ tẹ̀npìlì mọ̀ lẹ̀mẹjì nígbà tí Ó wà lórí ayé, àti pé Sister White sọ̀ fún wa pé iwènù tẹ̀npìlì méjì yóò wà ní ọ̀pin ayé, gégé bí ó ti rí ní àkókò àwọn Millerites. A lè sàmì sí àwọn iwènù tẹ̀npìlì ní àkókò Millerite ní ipádé itilékùn ní Oṣù Kẹfà 1842—ìtilékùn àkókò ti tẹ̀npìlì, Protestantism—àti ní iwènù tẹ̀npìlì kejì, nígbà tí iwènù tẹ̀npìlì ti àwọn Millerites bá parí.

A ó wo àkókò idádúró náà. Nínú itàn Àngẹ̀lì Kejì yìí, àkókò idádúró náà bèrè ní March 22, 1844, a sì fi iwènùmọ̀ tẹ̀npìlì méjì ẹ̀ ààlà rẹ̀ ní ibèrè àti ní ọ̀pin. Èyí ni Ìhìnrere Àngẹ̀lì Kejì náà.

Èyí pèlú ni itàn Gídíónì. Ìwènùmọ̀ méjì wà nínú itàn Gídíónì, èyí tí ó jẹ̀ ọ̀kan lára àwọn ààmì isàpèrẹ̀ iwènùmọ̀ tẹ̀npìlì méjì àti Ìránṣẹ̀ Àngẹ̀lì Kejì.

Àkókò Idádúró àti Igbe Àárín Òru nínú Àsọtélé

È jẹ́ kí a bèrè ikékòó wa pèlú àyokà kan láti inú *Spiritual Gifts*, idìpò 1, ojú-ìwé 195–196. A nì wo àkókò idádúró láti lóye ibáṣepò rẹ̀ pèlú Èkún Ọ̀gànjó Òru, nítorí a kò fẹ̀ kọ̀ ìmọ̀lẹ̀ Èkún Ọ̀gànjó Òru; bí a bá ẹ̀ bẹ̀, a ó ṣubú kúrò lórí ọ̀nà náà sí ayé àwọn ènìyàn búburú ní isàlẹ̀.

A rán àwọn àngẹ̀lì láti lo sẹ̀rànwọ̀ fún àngẹ̀lì alágbára náà láti ọ̀run wá, mo sì gbọ̀ ohùn tí ó dà bí ẹ̀ni pé ó n dún ní ibi gbogbo pé, “È jáde kúrò nínú rẹ̀, ènìyàn mi, kí ẹ̀ má bàa ẹ̀ alábápín nínú ẹ̀ṣẹ̀ rẹ̀, àti kí ẹ̀ má bàa gba nínú àwọn iyonu rẹ̀; nítorí ẹ̀ṣẹ̀ rẹ̀ ti dé ọ̀run, Ọ̀lọrun sì ti rántí àìṣòdodo rẹ̀. Ìránṣẹ̀ yìí dà bí ẹ̀ni pé ó jẹ̀ àfikún sí ìránṣẹ̀ kẹta,”—Ní báyií, ó ẹ̀ṣẹ̀ tọ̀ka sí Ìfihàn 18:4 pé, “È jáde kúrò nínú rẹ̀, ènìyàn mi, . . .” Ó sì ní, “Ìránṣẹ̀ yìí dà bí ẹ̀ni pé ó jẹ̀ àfikún sí ìránṣẹ̀ [Àngẹ̀lì] kẹta, ó sì darapò mọ̀ ọ̀n, gégé bí igbe ọ̀gànjó ẹ̀ darapò mọ̀ ìránṣẹ̀ àngẹ̀lì kejì ní 1844.”

Ìhìnrere Àngẹ̀lì Kejì dé ní oṣù Okudu ọ̀dún 1842, igbe Àárín Ọ̀gànjó sì darapò mọ̀ ọ̀n ní oṣù Kejo ọ̀dún 1844. Itúsílẹ̀ Èmí yìí sórí ìhìnrere yìí—ìpè láti jáde kúrò ní Bábílónì—ni itàn tí Sister White lò láti ṣàpèjúwe itàn ojú Kẹsàn-án 11, 2001, nígbà tí Ìhìnrere Àngẹ̀lì Kẹta darapò mọ̀ Àngẹ̀lì Kẹrin. Àngẹ̀lì Kẹrin ni igbà tí Àngẹ̀lì Alágbára ti Ìṣípáyá 18 sọkalẹ̀.

“Ifiranṣẹ̀ yìí dàbí ẹ̀ni pé ó jẹ̀ àfikún sí ifiranṣẹ̀ kẹta náà, ó sì darapò mọ̀ ọ̀n, gégé bí iké alé-ọ̀gànjó ẹ̀ darapò mọ̀ ifiranṣẹ̀ àngẹ̀lì kejì ní ọ̀dún 1844. Ọ̀go Ọ̀lọrun sì bà lé àwọn ẹ̀ni mímọ̀ aláifaradà, tí n dúrò de,”—Lórí ta ni ọ̀go Ọ̀lọrun bà lé? Aláifaradà—kí ni? Tí n dúrò de. Àwọn ẹ̀ni mímọ̀ aláifaradà, tí n dúrò de. Ó yé yín? Àwọn ẹ̀ni mímọ̀ tí n dúrò de; nítorí pé, a wà nísinsinyí nínú itàn náà níbi tí àsọtélé ti sọ pé, “Alábúkún ni ẹ̀ni tí ó dúrò de, tí ó sì dé 1335. Bí iran náà tilẹ̀ pé, dúrò de é.” Àwọn ènìyàn tí yóò gba itújáde Èmí Mímọ̀ ni àwọn ẹ̀ni mímọ̀ tí n dúrò de.

“Ogo Ọ̀lọrun bà lé àwọn ẹ̀ni-mímọ̀ aláifarawà tí n dúrò de e, wón sì fi àibèrù fúnmi ní ikilò ikẹyìn tí ó ẹ̀ pàtàkì gidigidi, ní fifi iṣubú Bábílónì hàn gbangba, àti ní pípe àwọn ènìyàn Ọ̀lọrun kí wón jáde kúrò nínú rẹ̀; kí wón lè bọ̀ lówó idájó èrù rẹ̀.” —Dájúdájú, èyí wà ní ojú àti àkókò wa; sùgbọ̀n, àwọn ẹ̀ni-mímọ̀ tí n dúrò de e ní ojú àti àkókò wa ni a ti sàfihàn sáájú nínú Itàn Millerite tí a n wo.

“Ìmọ̀lẹ̀ tí a tàn sórí àwọn tí n dúrò de [Olúwa] wọ̀ ibi gbogbo, àti àwọn tí wón ní ìmọ̀lẹ̀ kankan nínú àwọn ijọ, tí wón kò tii gbọ̀ tí wón sì kọ̀ àwọn irántí mọ̀ta náà, wón dáhùn sí ipè náà, wón sì fi àwọn ijọ tí ó ti ṣubú silẹ̀.”—Èyí ni “È jáde kúrò nínú rẹ̀, èyí tí í ẹ̀ ẹ̀nìyàn mi!” Èyí n sọ̀rọ̀ nípa àwọn tí n jáde kúrò nínú àwọn ijọ Bábílónì ní ojú àti àkókò wa nígbà tí Ọ̀fin Ọ̀jọ̀ Àikú bá dé sí Orílẹ̀-Èdè

Amẹ́ríkà. Wọn ni àwọn ijo tí ó ti şubú, àwọn ijo Bábílóni.

“Òpòlòpò ti dé ọdún idájó-ọkàn láti igbà tí a ti fi àwọn iránsẹ wònyí fúnni, imọlẹ nàà sì tàn sórí wọn, a sì fi ànfàní fún wọn láti yan iyè tàbí ikú.”—Ní báyii, ó n sọ pé àwọn èniyàn kan wà nínú àwọn ijo Pùrótésítànti lónií tí wọn ti dé ojú orí idájó-ọkàn láti ojú Kẹwàá 22, 1844; bèè ni, èyí sì rí bèè. Àwọn èniyàn tó wà nínú àwọn ijo Pùrótésítànti lónií kò sí láàyè nígbà tí Ìhìn-işé Ángẹli Kẹta dé nínú Itàn àwọn Míléráítì. A kò ka wọn sí ẹnì tí yòò ru ẹbi ikòsilẹ tí àwọn ijo Pùrótésítànti şe ní àkókò wọn, èyí sì jẹ kókó pàtàkì láti kíyè sí bí o bá ti şe ikẹkọọ nípa bí itàn Kristi şe n şàpẹjúwe ọpin ayé; nítorí pé, ní itumọ gégé bí àsoṭelẹ, a lè sọ pé ó yẹ kí a ti pa Jerúsálẹmù run ní AD34, bèè sì ni ó tọ kí ó ti rí bèè.

Ọdún irinwọ àti àádọrin [490] ni a gé kúrò nínú ọdún egbẹrún méjì àti ọ̀dúnrún [2300] tí a samisi nínú Dániẹli 8 àti Dániẹli 9 gégé bí àkókò àyewò fún àwọn Júù. Àwọn ọdún irinwọ àti àádọrin [490] wònyí parí ní AD 34 pẹ̀lú fifọ Stéfánù ní òkúta. Ní igbà nàà, ní ti àsoṭelẹ, a ní láti pa Jerúsálẹmù run, şugbón a kò pa á run títi di ọdún 70. Nínú The Great Controversy, Sister White sọ ohun kan nàà nípa itàn yẹn. Ó sọ pé àwọn ọmọdẹ àti àwọn miíràn wà tí wọn kò tii gbọ ìhìn işé Kristi àti ti àwọn ọmọ-eyin nàà kí ọdún 34 tó dé, Ọlọrun sì, nínú àánú Rẹ, fún wọn ní àkókò kí a lè fi ìhìn nàà dojú kọ wọn kí iparun Jerúsálẹmù tó wáyé. Ó fi hàn, gégé bí Kristi nàà şe fi hàn, pé iparun Jerúsálẹmù jẹ àpẹjúwe ọpin ayé.

Itàn nàà şàfihàn şáájú gan-an itàn tí ó n sọrọ rẹ. Nígbà tí Ọfin Ojó-Àikú bá dé sí Orilẹ-èdè Amẹ́ríkà, tí iránsẹ nàà sì bá dé níkeyin sí àwọn ijo tí ó şubú, a kí yòò ka àwọn ọmọ Ọlọrun tí wọn wà nísinsin yií ní Bábílóni sí ẹnì tí yòò ru ẹsùn ikòsilẹ tí àwọn ijo wọn tàbí àwọn baba nlá wọn şe ní ọrundún kerinlá.

“Òpòlòpò ti ti dé ọdún ijéjé lójúşe látigbà tí a ti fi àwọn ìhìn wònyí hàn, imọlẹ nàà sì mó sórí wọn, a sì fún wọn ní ànfàní láti yan iyè tàbí ikú. Àwọn kan yan iyè, wọn sì dúró pẹ̀lú àwọn tí n retí Olúwa wọn, tí wọn sì n pa gbogbo àwọn ọfin rẹ mó. Ìhìn kẹta nàà ní láti şe işé rẹ; a ní láti dán gbogbo èniyàn wò lóri rẹ, àwọn olówóiyebíye nàà sì ní láti pè jáde kúrò nínú àwọn egbé ẹsin. Agbára tí n fi dandan mú un n ru àwọn olóótító sókè, nígbà tí ifihàn agbára Ọlọrun n di àwọn ibátan àti ọrẹ mọra nínú ibèrù àti idènà, wọn kò sì gbójúgbà, bèè ni wọn kò ní agbára láti dá àwọn tí n ní imọlára işé Ẹmí Ọlọrun lóri wọn dúró. Ipè ikeyin nàà dé àní sí àwọn ẹrú talàkà, àwọn ẹnì-bíbọlọrun láàrin wọn sì, pẹ̀lú ọ̀rọ onírẹlẹ, tú àwọn orin ayọ wọn tí ó pọ̀jù jáde nítorí irẹ̀tí igbalà aláyọ wọn, àwọn olúwa wọn kò sì lè dá wọn dúró; nítorí ibèrù àti iyàlẹnu n pa wọn mọlẹ ní idákẹjẹ. Àwọn işé iyanu alágbára ni a n şe, a mú àwọn aláisàn lárada, àwọn àmì àti işé iyanu sì n tẹlẹ àwọn onígbàgbọ. Ọlọrun wà nínú işé nàà, gbogbo ẹnì mímọ̀ sì, láibèrù ohun tí yòò şelẹ, n tẹlẹ idánilójú ẹrì ọkàn ara rẹ, ó sì darapọ̀ mó àwọn tí n pa gbogbo àwọn ọfin Ọlọrun mó; wọn sì n kéde ìhìn kẹta nàà kalẹ̀ pẹ̀lú agbára. Mo rí i pé ìhìn kẹta nàà yòò parí pẹ̀lú agbára àti ipá tí ó ju igbe ọ̀gànjọ̀ ọ̀ru lọ lópòlòpò.”

Nínú àwọn ipinro méjèjì wònyí, èyí ni igbà kejì tí ó ti fi wé itàn wa ní Àşẹ Ojó Àikú ní iparí ayé pẹ̀lú itàn Ẹkún Ọ̀ru Àárín. Ní igbà àkókó, ó sọ pé Ángẹli Alágbára ti Ifihàn 18 darapọ̀ mó Ángẹli Kẹta gégé bí Ẹkún Ọ̀ru Àárín ti darapọ̀ mó Ángẹli Kejì. Bí ó tilẹ̀ jẹ pé ó n sọrọ nípa itàn ipẹ̀yà Àşẹ Ojó Àikú, ó hàn gbangba pé ó n lo itàn Ángẹli Kejì gégé bí ibi itokasí. Wọn jẹ àwọn itàn afiwe.

Àwọn iránsẹ̀ Ọlórún, tí a fi agbára láti òkè yàn wọn, pẹ̀lú ojú wọn tí a ti tan mólẹ̀, tí wọn sì n tòn pẹ̀lú iyásímímó mímó, jáde lọ, wọn n mú isẹ̀ wọn se, wọn sì n kẹde iránsẹ̀ láti ọrun. Àwọn ọkàn tí a ti tú ká ní gbogbo àwọn egbé ẹ̀sin dáhùn sí ipè náà, a sì yára mú àwọn iyebíye jáde kúrò nínú àwọn ijọ tí a ti dá lébi iparun, gégé bí a ti yára mú Lọ̀tì jáde kúrò ní Sódómù kí iparun rẹ̀ tó dé.

Ní ti ipè ijáde kúrò ní Babeli bá wáyé, bóyá ní iparí ayé tàbí nínú Ìhìnre Ángẹ̀lì Kejì, Lọ̀tì jẹ̀ àmì isàpẹ̀rẹ̀ itàn náà àti iparun Sódómù.

Tí ẹ̀ bá lóye Dániẹ̀lì 11 dáadáa, ní ẹ̀sẹ̀ 41 Ọba Àríwá wọ ilẹ̀ ológo náà, a sì şubú ọ̀pọ̀ èniyàn, şugbọ̀n “àwọn wọnyí yóò bọ̀ lówó rẹ̀, èyíni ni Édómù, Móábù, àti ẹ̀ni àkókó nínú àwọn ọmọ̀ Ámónì.” Móábù àti Ámónì ni ọmọ̀ àwọn ọmọ̀bínrín méjèjì ti Lọ̀tì bí. Ìdílé Lọ̀tì dúró fún àwọn tí yóò bọ̀ lówó ipá pópò ní àkókò isòro Ofin Ọjọ̀ Àikú.

Arábinrín White lo ààmì isàpẹ̀rẹ̀ yí. Wọn fi Lot şojú àwọn ijọ̀ tí ó şubú, a sì yára mú àwọn olówó iyebíye jáde kúrò nínú àwọn ijọ̀ tí a ti dá lébi iparun, gégé bí a ti yára mú Lot jáde kúrò ní Sodomu kí iparun rẹ̀ tó dé. A tún pèsè àwọn èniyàn Ọlórún dáadáa, a sì fún wọn ní agbára nípàsẹ̀ ọ̀go àtayébáyé tí ó sọkalẹ̀ lé wọn lórí ní ọ̀pọ̀lọ̀pọ̀ àkúnnya, tí n pèsè wọn silẹ̀ láti fara da wákàtì idánwò. A gbọ̀ ọ̀pọ̀lọ̀pọ̀ ohùn ní gbogbo ibi, tí n wí pé, “Nísinsin yí ni sùúrù àwọn ẹ̀ni-mímó wà; nísinsin yí ni àwọn tí n pa àwọn ọ̀fin Ọlórún mó, àti igbàgbọ̀ Jesu.”

Nígbà tí ó n sọ̀rọ̀ nípa ipè láti jáde kúrò ní Babeli ní ọ̀pín ayé, ó lo itàn Ìhìnre Ángẹ̀lì Kejì ní àkókò àwọn Millerite láti şàpẹ̀júwe ipè náà. Ìhìnre Ángẹ̀lì Kejì jẹ̀ ipè láti jáde kúrò ní Babeli, itàn yí sì jẹ̀ apẹ̀rẹ̀ itàn iponjú̀ Ọ̀fin Àikú Ọjọ̀ Àikú.

Ọkàn lára àwọn itọ́kasí Bíbẹ̀lì tí Ellen White lò láti şàpẹ̀júwe itàn yí ni itàn Sódómù àti Gómórà. A ó ka láti inú Jẹ́nẹ̀sìsì 19:1-11, èyí tí ó jẹ̀ apá kan nínú itàn Lọ̀tì.

Àwọn ángẹ̀lì méjì sì dé Sódómù ní irọ̀lẹ̀; Lọ̀tì sì jókòó ní ẹ̀nu-bodè Sódómù: nígbà tí Lọ̀tì rí wọn, ó dide láti padẹ̀ wọn; ó sì terí balẹ̀, ojú rẹ̀ sì dojú kọ̀ ilẹ̀. Ó sì wí pé, Kíyèsì i nísinsin yí, àwọn olúwa mi, ẹ̀ jòwó, ẹ̀ yí padà wọ̀ ilẹ̀ iránsẹ̀ yín, kí ẹ̀ sì sun níbẹ̀ ní gbogbo ọ̀ru, kí ẹ̀ sì fọ̀ ẹ̀sẹ̀ yín, ní ọ̀wúrọ̀ kùtùkùtù ẹ̀ ó sì dide, kí ẹ̀ sì máa bá ọ̀nà yín lọ. Wọn sì ní, Rára; şugbọ̀n a ọ̀ò gbé ní ọ̀pọ̀pọ̀nà ní gbogbo ọ̀ru. Ó sì fi agbára rọ̀ wọn gidigidi; wọn sì yí padà tò ọ̀ wá, wọn sì wọ̀ ilẹ̀ rẹ̀; ó sì se àsẹ̀ fún wọn, ó sì yan àkàrà aláiwú, wọn sì jẹ̀ ẹ̀. Şugbọ̀n kí wọn tó dúbúlẹ̀, àwọn ọ̀kúnrín ilú náà, àní àwọn ọ̀kúnrín Sódómù, yí ilẹ̀ náà ká, láti ọ̀dọ̀ àgbà tí tí dé ọ̀dọ̀ ọ̀mọ̀de, gbogbo àwọn èniyàn láti gbogbo igun: wọn sì ké pe Lọ̀tì, wọn sì wí fún un pé, Níbo ni àwọn ọ̀kúnrín tí wọ̀ ilẹ̀ rẹ̀ ní alẹ̀ yí wà? mú wọn jáde wá sọ̀dọ̀ wa, kí a lè mò wọn. Lọ̀tì sì jáde lọ̀ sí ẹ̀nu-ọ̀nà tò wọn lọ̀, ó sì ti ilẹ̀kùn léyìn rẹ̀, ó sì wí pé, E jòwó, èyin arákúnrín mi, ẹ̀ má se hùwà búburú bá yí. Kíyèsì i nísinsin yí, mo ní ọ̀mọ̀bínrín méjì tí kò tii mò ọ̀kúnrín rí; ẹ̀ jòwó, jẹ̀ kí n mú wọn jáde wá fún yín, ẹ̀ sì se sí wọn gégé bí ó ti dára lójú yín: şugbọ̀n ẹ̀ má se se nńkan kan sí àwọn ọ̀kúnrín wọ̀nyí; nítorí idí èyí ni wọn se wá sáábẹ̀ ọ̀jìjì ọ̀rùlẹ̀ mi. Wọn sì ní, Séyìn! Wọn sì tún wí pé, Ẹ̀ni yí wá se àtipó, ó sì fẹ̀ di onídàájọ̀ pátápátá: nísinsin yí a ọ̀ò se sí ọ̀ búburú ju bí a ó ti se sí wọn lọ̀. Wọn sì fi ipá le ọ̀kúnrín náà lórí gidigidi, àní Lọ̀tì, wọn sì súnmlẹ̀ láti fọ̀ ilẹ̀kùn. Şugbọ̀n àwọn ọ̀kúnrín náà na ọ̀wọ̀ wọn jáde, wọn sì fà Lọ̀tì wọ̀ inú ilẹ̀ tò wọn wá, wọn sì ti ilẹ̀kùn. Wọn sì fi ifọ̀jú lu àwọn ọ̀kúnrín tí ó wà ní ẹ̀nu-ọ̀nà ilẹ̀ náà, láti ọ̀dọ̀ kékeré tí tí dé ọ̀dọ̀ nílá: bẹ̀ẹ̀ ni wọn rẹ̀ ara wọn nínú wíwá ilẹ̀kùn.

Ìdánwò Tí ń Tẹ̀síwájú àti Àkókò Ìdádúró nàà

Arábinrin White sọ̀rò nípa ilàna idánwò tí ń lọ síwájú ní àkókò Kristi àti ní àkókò àwọn Millerite, tí ó ń sàfihàn ilàna idánwò tí ń lọ síwájú fún wa. Nínú Early Writings, ojú-iwé 259, ó wí pé:

“Àwọn tí kò bá fẹ́ gba ìránṣẹ́ Johanu Oníbatisiti kò lè rí ànfààní kankan gbà láti inú ẹ̀kọ́ Jesu, bèẹ̀ ni wọn kò sì lè rí ànfààní gbà láti inú iṣẹ́ ìránṣẹ́ Kristi nínú Ibi Mímọ́ ní òkè.” Lẹ́yìn nàà, ó wí pé, “Àwọn tí kò gba Ìhin Àngẹ̀li Kínní kò lè rí ànfààní gbà láti inú Ìhin Àngẹ̀li Keji, bèẹ̀ ni wọn kò sì lè rí ànfààní gbà láti inú Kígbe Àárín Òru.”

Nínú àyọkà yẹn nínú Early Writings, 259, nígbà tí a ti ilẹ̀kùn mọ́ ní àsikò Kristi, àwọn Júú wà nínú òkùnkùn pípé, ifọ́jú.

Ìtàn àwọn Míléráítí nípa Àngẹ̀li Keji ni itàn Lọ̀tì. Àwọn àngẹ̀li méjì nàà wá sí ilú (Okúdu 1842), Ìránṣẹ́ Àngẹ̀li Keji dé, Lọ̀tì sì mú kí wọn dúró fún alé nàà (Àkókò Ìdádúró). Ìdájọ́ wáyé, lẹ́yìn nàà ilẹ̀kùn kan sì ti pa (Ọ̀wàrà 22, 1844).

A ó wo itàn mìíràn nínú Bíbẹ̀lì tí àkókò idádúró kan bá Ìtàn Millerite mu, kí a tó so èyí jọ.

Mósè, Ibi Mímọ́, àti Àkókò Ìdurógbọ̀n

Ìtàn tí ó tẹ̀lẹ́ eleyii ni ti Mósè nígbà tí ó gba itọ̀ni nípa kíkọ́ ibi mímọ́ àti Òfin.

“Ní ojọ́ keje, èyí tí í ẹ́ ojú Sábáàtì, a pe Mósè láti gòkè wọ́ inú àwọ̀sánmà nàà. Àwọ̀sánmà dídì nàà sí sílẹ́ ní ojú gboṅbo Ísráèlì, ògo Olúwa sì yọ́ jáde bí iná tí ń runni run. ‘Mósè sì wọ́ inú àárín àwọ̀sánmà nàà, ó sì gòkè lọ́ sí orí òkè; Mósè sì wà lóri òkè nàà fún ojọ́ mẹ̀rinlááádọ̀rin àti òru mẹ̀rinlááádọ̀rin.’ Patriarchs and Prophets, 313, 314.”

Ìdúró ogójì ojọ́ nàà lóri òkè nàà kò kà mọ́ ojọ́ mẹ́fà imúrasílẹ́ nàà.

Ní àkókò itàn yìí, Mósè lo ojọ́ mẹ̀rindínlógórin ní gbígba àwọn itọ̀nisọ̀nà lóri bí a ẹ́ maa kọ́ tẹ̀npìlì nàà, èyí tí ó bá a mu pẹ̀lú ọ̀dún mẹ̀rindínlógórin láti 1798 sí 1844 nígbà tí Olúwa gbé tẹ̀npìlì Míléráítì dide, àti pẹ̀lú ọ̀dún mẹ̀rindínlógórin itunkọ́ tẹ̀npìlì nàà lábẹ́ Hẹ̀rọ̀dù gẹ́gẹ́ bí a ti sàkíyèsí nínú Johanu 2:20, pẹ̀lú àwọn kromósómu mẹ̀rindínlógórin ti tẹ̀npìlì ènìyàn. Ní ojọ́ mẹ́fà nàà, Jósúà wà pẹ̀lú Mósè, wọn sì jọ́ jẹ́ mánà, wọn sì mu nínú odò kékeré tí ó sọkalẹ́ láti inú òkè nàà. Jósúà kò wọ́ inú àwọ̀sánmà nàà pẹ̀lú Mósè, sùgbọ̀n ó dúró níta, ó ń jẹ́, ó sì ń mu lójoojúmọ́ bí ó ti ń dúró de ipadàbọ́ Mósè, nígbà tí Mósè gbààwẹ́ ní ojọ́ mẹ̀rinlélógójì nàà.

Nígbà igbé ayé rẹ́ lóri òkè nàà, Mose gba itọ̀sọ̀nà fún kíkọ́ ibi mímọ́ kan nínú èyí tí a ó ti fi iwàláàyè ọ̀run hàn ní ọ̀nà pàtàkì. “Kí wọn ẹ́ ibi mímọ́ kan fún Mi; kí Èmi lè maa gbé láàárín wọn” (Eksodu 25:8), ni àṣẹ́ Ọlọ̀run.

Níhìn-ín ni a ti rí nọ̀mbà 46 tí a so mọ́ kíkọ́ ibi mímọ́ nàà.

A ó ka láti inú Eksodu, a ó sì sàkíyèsí àkókò idádúró kan nínú itàn yìí, gẹ́gẹ́ bí ó ti jẹ́ àwòrán àkùkòtẹ̀lẹ́ fún àkókò idádúró ní àsikò Kristi, ti àwọn Millerite, àti ní iparí ayé. Àkókò idádúró nàà ń mú àyíká tí ó jẹ́ kí a ké Ìkéde Àárín Ọ̀gànjọ́, tí ó sì ń mú kí ó bí ipele méjì àwọn olùjọ̀sìn. Láísí àkókò idádúró nàà, àwọn ilàna ìṣiṣẹ́ inú itàn nàà kì yòò wà ní ipò fún ohun tí Olúwa fẹ́ ẹ́ ní Ìkéde

Àárín Ọ̀gànjó. Ó yẹ kí a rí ohun tí àkókò idádúró nàà dúró fún.

Ó sì wí fún Mósè pé, Wá sókè tọ Olúwa wá, iwọ, àti Áárónì, Nádábù, àti Ábíhù, àti àádórin nínú àwọn àgbà Israel; kí ẹ̀ sì foribalẹ̀ jìnnà sí i. . . Mósè sì mú idajì ẹ̀jẹ̀ nàà, ó sì fí sínú àwọn àwo; idajì ẹ̀jẹ̀ nàà sì ni ó fí wón sóri pẹ̀pẹ̀. Ó sì mú iwé májẹ̀mú nàà, ó sì kà á sí etí àwọn èniyàn nàà: wón sì wí pé, Gbogbo ohun tí Olúwa ti sọ ni àwa yòò ẹ̀, àwa yòò sì ẹ̀gboràn. Mósè sì mú ẹ̀jẹ̀ nàà, ó sì wón sóri àwọn èniyàn nàà, ó sì wí pé, Kíyèsí i, ẹ̀yí ni ẹ̀jẹ̀ májẹ̀mú nàà, tí Olúwa ti dá pẹ̀lú yín nípa gbogbo ọ̀rọ̀ wọnyí. Exodus 24:1, 6-8.

Àkókò ojọ̀ m̀erínlélógójì yìí, Àkókò Ìdúró yìí, ni Olúwa n wọ̀ inú májẹ̀mú pẹ̀lú àwọn èniyàn kan.

Sé Olúwa wọ̀ májẹ̀mú pẹ̀lú àwọn Míléráítì nínú itàn yìí bí? Bẹ̀e ni.

Sé Ó wọ̀ majẹ̀mu pẹ̀lú ijọ̀ Kristeni ní Pẹ̀ntẹ̀kọ̀sì ní àkókò Kristi? Bẹ̀e ni.

Nítórí nàà, àkókò idádúró yìí jẹ̀ ọ̀kan lára àwọn àmì ọ̀nà ti Olúwa fí n wọ̀ inú májẹ̀mú pẹ̀lú àwọn èniyàn kan.

Oluwa sì sọ̀ fún Mose pé, “Gòkè wá sódò mi lóri òkè nàà, kí o sì wà níbẹ̀: èmi yòò sì fí àwọn wáláà òkúta, àti òfin kan, àti àwọn àşẹ̀ tí mo ti kọ̀ fún ọ̀; kí iwọ̀ lè kọ̀ wón.” Mose sì dide, àti Joşua iránşẹ̀ rẹ̀: Mose sì gòkè lọ̀ sí orí òkè Ọ̀lọ̀run. Ó sì sọ̀ fún àwọn àgbà pé, “È dúró níhìn-ín de wa, tí tì a ó fí padà tò yín wá: sì kíyèsí i, Aaroni àti Huri wà pẹ̀lú yín: bí ẹnìkẹ̀nì bá ní ọ̀ràn kankan láti ẹ̀, kí ó tò wón lọ̀.” Mose sì gòkè lọ̀ sí orí òkè nàà, ikùuku sì bo òkè nàà mọ̀lẹ̀. Ọ̀go Oluwa sì bà lé orí òkè Sinai, ikùuku nàà sì bò ó fún ojọ̀ m̀éfà: ní ojọ̀ keje ó sì pe Mose láti inú àárín ikùuku nàà. Írísí ọ̀go Oluwa sì dàbí iná tí n jọ̀ run lóri òkè nàà ní ojú àwọn ọ̀mọ̀ Israẹ̀lì. Mose sì wọ̀ inú àárín ikùuku nàà, ó sì gòkè lọ̀ sí orí òkè nàà: Mose sì wà lóri òkè nàà ní ogójì ojọ̀ àti ogójì ọ̀ru. Eksodu 24:12-18.

Nínú itàn Mósè, a rí àkókò idádúró kan. Ní àkókò yìí, àwọn wáláà méjèjèjì nàà n şàpẹ̀rẹ̀ májẹ̀mú nàà, Olúwa sì n wọ̀ inú májẹ̀mú, ó sì n fún Mósè ní itọ̀nì lóri bí a şe máa kọ̀ tẹ̀npilì nàà.

Láti ọ̀dún 1798 sí 1844, ní àkókò ọ̀dún m̀eríndínlógórin wọ̀nyẹ̀n, Olúwa n gbé tẹ̀npilì àwọn Mílérítì dide kí Ó lè wọ̀ inú májẹ̀mú pẹ̀lú Ísírẹ̀lì ọ̀de ọ̀nì.

Àkókò tí a şẹ̀şẹ̀ kà nípa rẹ̀ pẹ̀lú Mósè àti àkókò idádúró àwọn àgbààgbà méje-dín-lógórin ni a n pè ní Pẹ̀ntẹ̀kọ̀sì nínú itàn Bíbẹ̀lì—àádọ̀ta ojọ̀ léyìn Ìrẹ̀kojá. Olúwa pàşẹ̀ fún Ísírẹ̀lì láti máa şe irántí Pẹ̀ntẹ̀kọ̀sì tí tì láé. Nínú Májẹ̀mú Titun, Pẹ̀ntẹ̀kọ̀sì jẹ̀ àárín gbùngbùn àfiyèsí ijọ̀ Kírísítẹ̀ni ìbèrẹ̀, ní fifi itàn yìí gan-an şe irántí. A rí àwọn ẹ̀yà kan nàà ní Pẹ̀ntẹ̀kọ̀sì ní àkókò Kristi, nínú itàn àwọn Míléráítì, àti pé a ó tún şe àwọn ẹ̀yà wọ̀nyí ní ọ̀pin ayé.

Pẹ̀ntẹ̀kọ̀sì àti Àkókò Ìdúró Nínú Májẹ̀mú Titun

È jẹ̀ kí a wo Pẹ̀ntẹ̀kọ̀sì láti inú Lúùkù 24:44-52, nígbà itàn ọ̀nà sí Emáúsì.

Ní ìbèrẹ̀ nínú iwé Lúùkù, àwọn ọ̀mọ̀-ẹ̀yìn méjì tí n bá Jesu rìn bẹ̀ ẹ̀ pé kí ó dúró tì wón. Bíbẹ̀lì lo ọ̀rọ̀ nàà, “dúró.” Àkókò idúró kan ni a ti samisi níbẹ̀, şùgbón àwa fẹ̀ samisi àkókò idúró miíràn nínú itàn yìí gan-an.

Ó sì wí fún wọn pé, Àwọn ni ọ̀rọ̀ tí mo ti bá yín sọ nígbà tí mo sì wà pẹ̀lú yín, pé a gbọ̀dọ̀ mú ohun gbogbo ẹ̀şé tí a ti kọ̀ sínú ọ̀fin Mósè, àti nínú àwọn wòlfi, àti nínú àwọn Sáàmù, nípa tẹ̀mi. Nígbà náà ni ó la ọ̀gbọ̀n wọn sílẹ̀, kí wọn lè mọ̀ Ìwé Mímọ̀. Ó sì wí fún wọn pé, Báyyí ni a ti kọ̀ ọ̀, àti báyyí ni ó yẹ kí Kristi jìyà, kí ó sì jí dide kúrò nínú òkú ní ojó kẹ̀ta: àti pé kí a máa wáásù irònúpìwàdà àti idárijì ẹ̀şẹ̀ ní orúkọ̀ rẹ̀ láàrín gbogbo orílẹ̀-èdè, láti bèrẹ̀ ní Jerusalemu. Èyin sì ni ẹ̀lẹ̀rìí àwọn nhkan wònyí. Kíyèsì i, mo sì rán ilé́rì Baba mi sórí yín: şùgbọ̀n ẹ̀ dúró ní ilú Jerusalemu, tí tí a ó fi fi agbára láti òkè wò yín.

Àkókò idúró ni a fi àşẹ̀ láti dúró ní Jerusalemu fún agbára sàmi sí. Níbẹ̀ ni ifúnnílára ihin-işẹ̀ náà ti wáyé fún àwọn Millerite.

Láti dúró tùmọ̀ sí láti retí. “Alábùkún fún ẹnì tí n retí.” Fún kí ni? Ifúnni ní agbára.

O kò lè lóye agbára imúnáşẹ̀ Ìkígbe Àárín Ọ̀ru náà dáadàa bí kò şe pé o lóye àkókò idádúró náà, níbi tí a ti pa àşẹ̀ fún wọn láti dúró de agbára náà. Ó jẹ̀ apá kan nínú itàn náà. Kí imọ̀lẹ̀ tí a gbé kalẹ̀ lẹ̀yìn rẹ̀ lè máa bá a lọ̀ láti tàn, ó gbọ̀dọ̀ jẹ̀ pé o lóye gbogbo itàn náà.

Ó şéé şe kí o má tìl rí ibi tí èyí n lẹ̀, şùgbọ̀n ní ọ̀la yòò di mímọ̀ sí ọ̀.

Àwọn Àşọ̀tẹ̀lẹ̀ Mẹ̀ta àti Àkókò Idúró náà

Àwọn àşọ̀tẹ̀lẹ̀ mẹ̀ta ló darí àwọn ọ̀mọ̀lẹ̀yìn Miller sí ọ̀ye àşìşẹ̀ kan tí ó fa àkókò idádúró àti ibànújẹ̀ àkókò. Àwọn àşọ̀tẹ̀lẹ̀ wònyí ni àwọn mẹ̀ta kan náà tí William Miller sọ̀ pé a fi ibèrẹ̀ fún un: 1335, 2520, àti ojó 2300.

Bí o bá lóye pé àkókò idádúró jẹ̀ apá kan pátó nínú Èkún Ọ̀gànjó Ọ̀ru, ó yẹ kí o bi ohun tí ó mú àkókò idádúró náà wá. Àwọn àşọ̀tẹ̀lẹ̀ àkókò mẹ̀ta wònyí ni: 1335, 2520, àti 2300.

Bí o bá kọ̀ àşọ̀tẹ̀lẹ̀ 2520 àti 1335, iwọ̀ n şé Igbe Àárín Ọ̀ru, iwọ̀ sì n yọ̀ kúrò lójú ọ̀nà sí ayé búburú tí ó wà ní isàlẹ̀.

Ibẹ̀ ni gbogbo èyí n tọ̀ sí.

Wọn dúró nítorí pé wọn gbọ̀dọ̀ dúró de agbára láti òkè wá, àti nínú Itàn àwọn Millerite, agbára náà ni Igbe Àárín Ọ̀ru.

Şùgbọ̀n ẹ̀ dúró ní ilú Jerúsalemu, tí tí a ó fi fi agbára wọ̀ yín láti òkè wá. Ó sì mú wọn jade lọ̀ tí tí dé Bẹ̀tání, ó sì gbé ọ̀wọ̀ rẹ̀ sókè, ó sì sùre fún wọn. Ó sì şe, bí ó ti n sùre fún wọn, a yà á kúrò lódọ̀ wọn, a sì gbé e sókè lọ̀ sí ọ̀run. Wọn sì foríbalẹ̀ fún un, wọn sì padà sí Jerúsalemu pẹ̀lú ayọ̀ nlá. Lúùkù 24:44-52.

Bẹ̀tání jẹ̀ àdúgbò kan ní ita Jerusalemu, tó jẹ̀ bíi mílì kan àtààbọ̀ síta kúrò ní ilú náà. Ní ojó Jesu, èyí jẹ̀ jìnnà pàtàkì, nítorí pé àwọn èniyàn máa n rìn lọ̀ sí ibikíbi.

Betani tùmọ̀ sí “Ilé àwọn Tálàkà.”

Ibi tí Jesús máa n fẹ̀ràn láti wà jùlọ̀ ni Bẹ̀tání, níbi tí Lasaru, Màrià, àti Máatá n gbé.

Ó yẹ kí a şàkíyèsì pé Ìwọ̀lé Ìşẹ̀gun náà ni itàn tí Sister White lò láti şàpẹ̀júwe Èkún Ọ̀ru Àárín.

Kí Jesu tó wọ Jerusalemu fún Ìwọlé Ìṣégun náà, Ó dúró pé ní Bẹtání, Ilé àwọn Tálákà. Àkókò idúró kan wà tí ó máa n ń sáájú Ìwọlé Ìṣégun náà, gégé bí àkókò idúró kan ẹ wà tí ó máa n ń sáájú Èkún Ọ̀gànjó. Wọn jẹ àwọn itàn tó jọra ní ibámu, ẹ̀gbọ̀n a ẹ̀ n ẹ̀ ẹ̀ ibáṣepọ̀ pẹ̀lú Luku 24:44-52 àti pípadúró àti ifaradà ní Jerusalemu.

Nínú Early Writings, ojú-iwé 247, nígbà tí ó n sọ̀rọ̀ nípa Itàn àwọn Millerite, Sister White wí pé:

Àwọn tí irètí wọn ti bàjẹ́ rí nínú Ìwé Mímọ́ pé wọn wà ní àkókò idádúró, àti pé wọn gbódò fi sùúrù dúró de imúṣe iran náà. Èrì kan náà tí ó mú kí wọn retí Olúwa wọn ní ọ̀dún 1843, ni ó tún mú kí wọn ní irètí Rẹ̀ ní ọ̀dún 1844.

Ní Àròkò Áárín Òru, a ẹ̀ ọ̀ye àwọn Mílẹ̀ráítì sí Ìwé Mímọ́.

“Àwọn tí irètí wọn bàjẹ́” nínú ibànújẹ̀ àkókò rí nínú Ìwé Mímọ́ pé wọn wà nínú àkókò idádúró náà, àti pé èrì kan náà tí ó mú wọn sọ̀tẹ̀lẹ̀ 1843 gégé bí àkókò ipadàbò Olúwa, ní báyii fi 1844 hàn.

Kí ni Olúwa ti ẹ̀ fún wọn? Ó ẹ̀ sì imọ̀ wọn. Èyí jẹ̀ itàn tó bá ti àwọn ọ̀mọ-èyìn lọ ní ifarakanra.

Àkókò Idádúró Jakọbu àti Májẹ̀mú náà

Àkókò idádúró kan wà nínú itàn Jakọbu. Àkókò idádúró yíi n tan imọ̀lẹ̀ sí ọ̀pọ̀lọ̀pọ̀ ọ̀títító àsọ̀tẹ̀lẹ̀, bí ó tilẹ̀ jẹ̀ pé diẹ̀ nínú wọn nikan ni a ó kàn sí.

Jẹ́nẹ̀sìsì 28, láti ẹ̀ṣẹ̀ 10 bẹ̀rẹ̀, fi hàn pé itàn Jékọ̀bù jẹ̀ àkànṣe ohun tí yóò ẹ̀lẹ̀ ní ikeyin ayé. Àwọn ọ̀mọ Jékọ̀bù dúró fún egbẹ̀rún mẹ̀rinlélógójì [144,000] ní ikeyin ayé.

Jakọbu ní àwọn ọ̀mọ láti ọ̀dò obinrin mẹ̀rin—àwọn aya méjì, Rakeli àti Lea, àti àlẹ̀ méjì. Ó ní láti ẹ̀ṣẹ̀ fún àwọn aya rẹ̀: ojú 2520 fún Lea àti ojú 2520 fún Rakeli. Nínú itàn Jakọbu, a rí àwọn 2520 méjẹ̀jẹ̀, tí wọn n ń sọ̀jú fún Ìjọba Àríwá àti Ìjọba Gúúsù.

Jakọbu jẹ̀ àpẹ̀rẹ̀ itàn àwọn Millerite àti àwọn 144,000 náà. Itàn rẹ̀ gbódò pèsè imọ̀lẹ̀ fún wa ní iparí ayé.

Jakọbu sì jáde kúrò ní Beerseba, ó sì n ń lọ sí Hárání. Ó sì dé ibi kan, ó sì gbé ibẹ̀ ní òru náà, nítorí oòrùn ti wọ; ó sì mú nínú àwọn òkúta ibi náà, ó fi wọn ẹ̀ iròyìn orí rẹ̀, ó sì dùbùlẹ̀ ní ibi náà láti sùn. Ó sì lá àlá, sì kiyèsì i, àtẹ̀gùn kan wà tí a gbé kalẹ̀ lórí ilẹ̀ ayé, orí rẹ̀ sì dé ọ̀run; sì kiyèsì i, àwọn angeli Ọ̀lọrun n ń gòkè, wọn sì n sọ̀kalẹ̀ lórí rẹ̀. Sì kiyèsì i, Olúwa dúró lókè rẹ̀, ó sì wí pé, Èmi ni Olúwa Ọ̀lọrun Ábúrahámù baba rẹ̀, àti Ọ̀lọrun Ísákì; ilẹ̀ tí iwọ̀ dubulẹ̀ lé e, èmi yóò fi í fún ọ, àti fún irú-ọ̀mọ rẹ̀: Irú-ọ̀mọ rẹ̀ yóò sì dàbí erùpẹ̀ ilẹ̀, iwọ̀ yóò sì tàn kalẹ̀ sí iwọ̀-oòrùn, àti sí ilà-oòrùn, àti sí àríwá, àti sí gúúsù: àti nínú rẹ̀ àti nínú irú-ọ̀mọ rẹ̀ ni gbogbo àwọn ẹ̀bí ilẹ̀ ayé yóò ti rí ibùkún gbà. Sì kiyèsì i, èmi wà pẹ̀lú rẹ̀, èmi yóò sì pa ọ̀ mọ̀ ní gbogbo ibi tí iwọ̀ bá lọ, èmi yóò sì tún mú ọ̀ padà sí ilẹ̀ yí; nítorí èmi kí yóò fi ọ̀ sílẹ̀, títi èmi yóò fi ẹ̀ èyí tí mo ti sọ̀ fún ọ. Jẹ́nẹ̀sìsì 28:10-15.

Olúwa n wọ inu májẹ̀mú pẹ̀lú Jékọ̀bù. Nígbà tí Olúwa bá wọ inu májẹ̀mú pẹ̀lú Mósè àti Ísírẹ̀lì, àkókò idádúró wà; nígbà tí Ó bá wọ inu májẹ̀mú pẹ̀lú Jékọ̀bù, àkókò idádúró wà; nígbà tí Ó bá wọ inu májẹ̀mú pẹ̀lú Ísírẹ̀lì ọ̀de-òní nínú Itàn Millerite, àkókò idádúró wà; àti nígbà tí Ó bá wọ inu májẹ̀mú pẹ̀lú Ìjọ Kristẹ̀ni ní Pẹ̀ntẹ̀kọ̀sì, àkókò idádúró wà.

Nínú itàn yíí, ní àkókò idúró nàà, Olúwa n sí ìmòye àwọn èniyàn Rẹ sí Ọrọ Rẹ, èyí tí àtẹ̀gùn tí àwọn àngẹ̀lì n gòkè, tí wọn sì n sòkalẹ̀ sàpẹ̀rẹ—àmi ibánisọ̀rọ̀ láàárín Ọlọ̀run àti èniyàn.

Jakọbu sì jí láti inú oorun rẹ, ó sì wí pé, Lóódótó, Olúwa wà ní ibi yíí; èmi kò sì mò ọ. Èrù sì bà á, ó sì wí pé, Bẹ̀ẹ̀ ni ibi yíí tí n bẹ̀rù tó! Kí í ẹ̀se ohun miiran bí kò ẹ̀se ilé Ọlọ̀run, èyí sì ni ẹ̀nu ọ̀nà ọ̀run. Genesisi 28:16-17.

Ní igbà Èkún Àárín Ọ̀ru, àwọn wúndiá Millerite n jí dide, wọn sì n di Ilé Ọlọ̀run. Ó n wọ inú májẹ̀mú pẹ̀lú wọn, ó sì n sọ wọn di Ísírẹ̀lì ọ̀de ọ̀nì.

Jakọ̀bù sì jí ní kùtùkùtù ààrọ̀, ó sì mú òkúta tí ó ti fi ẹ̀se irọ̀rì rẹ, ó sì gbé e dúró gégé bí ọ̀pá irántí, ó sì dà ọ̀róró sí orí rẹ. Ó sì pe orúkọ ibi nàà ní Bẹ̀tẹ̀lì: sùgbọ̀n orúkọ ilú nàà jẹ̀ Lúsi tẹ̀lẹ̀. Jẹ̀nẹ̀sìsì 28:18-19.

“Lúusi” ni a yí padà. Àwọn Mílẹ̀ràiti kí í ẹ̀se èniyàn Ọlọ̀run ní ọ̀dún 1798. Itàn àwọn Mílẹ̀ràiti ni itàn bí Ó ẹ̀se wọ inú májẹ̀mú pẹ̀lú wọn, tí Ó sì sọ wọn di èniyàn Rẹ, nípa yíyí wọn padà láti “Lúusi” sí “Bẹ̀tẹ̀lì.”

Jakọbu sì jẹ̀ èjé kan, ó ní, Bí Ọlọ̀run bá wà pẹ̀lú mi, tí yóò sì pa mí mò ní ọ̀nà yíí tí mo n lọ, tí yóò sì fún mi ní ọ̀unjẹ̀ láti jẹ, àti aṣọ̀ láti wọ, Kí èmi lè padà sí ilé baba mi ní àlàáfíà; nígbà nàà ni Olúwa yóò jẹ̀ Ọlọ̀run mi: Òkúta yíí pẹ̀lú, tí mo ti gbé kalẹ̀ fún ọ̀pá, yóò jẹ̀ ilé Ọlọ̀run: àti nínú gbogbo ohun tí iwọ̀ yóò fi fún mi, èmi yóò fi idámẹ̀wàà rẹ̀ fún ọ̀ dájú dájú. Genesisi 28:20-22.

Èjé iburá Jakọbu jẹ̀ iwòlẹ̀ sínú májẹ̀mú. Ó bẹ̀ Ọlọ̀run pé kí Ó pa á mò ní ọ̀nà nàà—Àwọn Ọ̀nà Àtijó—kí Ó sì fi ọ̀unjẹ̀ fún un láti jẹ. Àwọn ọ̀mọ-ẹ̀yìn Miller ni láti jẹ̀ àkàrà tiwọn fúnra wọn, kí wọn má sì padà sí iwèrè Pùrótẹ̀sítàntì.

Bí a bá n bá a lọ láti jẹ̀ àkàrà tí Ọlọ̀run fi fún wa, Yóò pa májẹ̀mú Rẹ̀ mó pẹ̀lú wa. Àkàrà àti aṣọ̀ nínú èjẹ̀mímọ̀ Jẹ̀kọ̀bù jẹ̀ àpẹ̀rẹ̀ àwọn ọ̀títọ̀ tó wà lóri Àwòrán 1843, èyí tí Ellen White pè ní Òkúta Àyéráyé—Àwọn Ọ̀nà Àtijó àti àkàrà.

“Àkàbà tí Jakọbu rí nínú iran ọ̀ru, èyí tí isalẹ̀ rẹ̀ fi tẹ̀ lé ilẹ̀, tí àtẹ̀gùn rẹ̀ tí ó ga jùlọ̀ sì dé ọ̀run gíga jùlọ̀; Ọlọ̀run tikára Rẹ̀ wà lókè àkàbà nàà, ọ̀go Rẹ̀ sì n tàn lóri gbogbo àtẹ̀gùn rẹ̀; àwọn angẹ̀lì n gòkè, wọn sì n sọ kalẹ̀ lóri àkàbà yíí tí ìmọ̀lẹ̀ rẹ̀ n tàn yòò, jẹ̀ àpẹ̀rẹ̀ ibánisọ̀rọ̀ alákoókò gbogbo tí a n pa mò láàárín ayé yíí àti àwọn ibi ọ̀run. Ọlọ̀run n mú ifẹ̀ inú Rẹ̀ ẹ̀se nípasẹ̀ isẹ̀ àwọn angẹ̀lì ọ̀run nínú ibálòpọ̀ àidákẹ̀jẹ̀ pẹ̀lú ẹ̀dà èniyàn. Àkàbà yíí fi ọ̀nà ibánisọ̀rọ̀ tààrà àti tí ó ẹ̀se pàtàkì hàn pẹ̀lú àwọn olùgbé ayé yíí. Àkàbà nàà sojú fún Jakọbu ní Oludásilẹ̀ ayé, ẹ̀ni tí ó so ilẹ̀ ayé àti ọ̀run pọ̀ mó ara wọn. Gbogbo ẹ̀ni tí ó ti rí ẹ̀rì àti ìmọ̀lẹ̀ ọ̀títọ̀, tí ó sì gba ọ̀títọ̀ nàà, ní fifi igbàgbọ̀ rẹ̀ nínú Jesu Kristi jẹ̀wọ̀, jẹ̀ míṣọ̀nnàrí ní itumọ̀ ọ̀rọ̀ nàà tí ó ga jùlọ̀. Ọ̀un ni olùgba àwọn isura ọ̀run, ó sì jẹ̀ ojúṣe rẹ̀ láti pín wọn, láti tú ká ohun tí ó ti gbà.” Fundamentals of Christian Education, 270.

Ní àkókò idúró, nígbà tí Ó bá sí ọ̀ye wọn sílẹ̀, Ó máa n ẹ̀se bẹ̀ẹ̀ nípa fifi àwọn àngẹ̀lì rán sókè-sòkalẹ̀ ní orí àtẹ̀gùn nàà.

Bí o bá ti gba ọ̀títọ̀, ojúṣe ni ó wà lóri rẹ̀ láti pín in. Bí o bá mú ojúṣe rẹ̀ ẹ̀se, iwọ̀ yóò di àtẹ̀gùn nàà—ọ̀nà ibánisọ̀rọ̀ nàà. A ti pè wá láti jẹ̀ ọ̀nà nàà.

“Atẹ̀gùn nàà sojú fún Kristi; òun ni ọ̀nà ibáńisọ̀rọ̀ láàárín ọ̀run àti ayé, àwọn àngẹ̀lì sì n gòkè, wọn sì n sọkalẹ̀ nínú íbálòpọ̀ aláìdàwọ̀duro pẹ̀lú irú-ọmọ̀ ènìyàn tí ó ẹ̀bú. Ọ̀rọ̀ Kristi sí Nátánaẹ̀lì bá àpẹ̀júwe atẹ̀gùn nàà mu, nígbà tí ó wí pé, ‘Lòòótọ̀, lòòótọ̀, mo wí fún yín, Láti isinsin yìí ẹ̀ ó rí ọ̀run sí sílẹ̀, àti àwọn àngẹ̀lì Ọ̀lọ̀run tí n gòkè, tí wọn sì n sọkalẹ̀ sórí Ọmọ̀ ènìyàn.’ Níhìn-ín Olùdàndè nàà fi ara rẹ̀ hàn gẹ́gẹ́ bí atẹ̀gùn àdiítú nàà, tí ó mú kí ibáńisọ̀rọ̀ láàárín ọ̀run àti ayé ẹ̀sẹ̀ ẹ̀sẹ̀.” Review and Herald, November 11, 1890.

Jakọbu ní àkókò idádúró; ó dúró, ó sì lá alá nípa atẹ̀gùn nàà, èyí tí ó dúró fún Olúwa tí n sí ọ̀ye Ọ̀rọ̀ Rẹ̀ sí àwọn ènìyàn Rẹ̀ ní àkókò idádúró nàà. Nínú itàn yìí, Olúwa n wọ̀ inú májẹmú pẹ̀lú àwọn ènìyàn Rẹ̀, ó n mú wọn kúrò ní Lusi, ó sì n sọ wọn di Bẹ̀tẹ̀lì—Ilé Ọ̀lọ̀run.

Ọ̀nà ibáńisọ̀rọ̀ tí a fi àwọn àngẹ̀lì tí n gòkè tí wọn sì n sọkalẹ̀ lórí àkàbà nàà, ẹ̀ni tí í ẹ̀sẹ̀ Kristi, sojú, ni a tún sojú nínú Sekaráyà. Sister White ẹ̀lẹ̀yẹ̀ lórí èyí nínú Review and Herald, July 20, 1897, bí ó tilẹ̀ jẹ́ pé ó lo ààmì míràn.

“Àwọn ẹ̀ni àmì ọ̀róró tí n dúró légbẹ́e Olúwa gbogbo ayé, ní ipò tí a fi fún Sátáni nígbà kan rí gẹ́gẹ́ bí Kérúbù aláabòójútó. Nípasẹ̀ àwọn ẹ̀dá mímọ̀ tí ó yí itẹ̀ rẹ̀ ká.”

Ta ni “ẹ̀dá mímọ̀” nàà? Àwọn àngẹ̀lì ni. “Nípasẹ̀ àwọn ẹ̀dá mímọ̀ tí wọn yí itẹ̀ rẹ̀ ká, Olúwa n pa ibáńisọ̀rọ̀ aláìdákẹ́jẹ̀ mọ̀ pẹ̀lú àwọn olùgbẹ̀ ayé.” Iyẹn ni àkàbà nàà. Şùgbọ̀n, níbí, Aráńrin White kò ní lò àkàbà gẹ́gẹ́ bí ààmì nàà.

“Ọ̀róró wúra nàà n sojú fún oore-ọ̀fẹ́ tí Ọ̀lọ̀run fi n pèsè fún àwọn fitilá àwọn onígbaḡbọ̀, kí wọn má bà a ẹ̀sẹ̀ dáná rọ̀, kí wọn sì má bà a kú tán. Bí kò bá ẹ̀sẹ̀ pé a n tú ọ̀róró mímọ̀ yìí láti ọ̀run wá nínú àwọn ifíránṣẹ̀ tí Ẹ̀mí Ọ̀lọ̀run, àwọn agbára ibi i bá ní iṣàkóso pátápátá lórí ènìyàn.”

A máa bu Ọ̀lọ̀run ní àbùkù nígbà tí a kò bá gba àwọn íránṣẹ̀ tí Ó rán sí wa. Nípa bẹ̀e a n kọ ọ̀róró wúra nàà tí Yòò tú sínú ọ̀kàn wa kí a lẹ̀ fi í ránṣẹ̀ sí àwọn tí ó wá nínú òkùnkùn. Nígbà tí ipẹ̀ nàà bá dé pé, “Kíyèsì i, ọ̀kọ̀ iyàwó n bọ̀; ẹ̀ jade lo pàdẹ̀ rẹ̀,” àwọn tí kò gba ọ̀róró mímọ̀ nàà, tí wọn kò sì pa oore-ọ̀fẹ́ Kristi mọ̀ nínú ọ̀kàn wọn, yòò rí i, bí àwọn wúndiá aṣiwèrè, pé wọn kò tii ẹ̀tán láti pàdẹ̀ Oluwa wọn. Wọn kò ní agbára nínú ara wọn láti rí ọ̀róró nàà gbà, a sì ti ba ìgbésí ayé wọn jẹ. Şùgbọ̀n bí a bá béèrè fún Ẹ̀mí Mímọ̀ Ọ̀lọ̀run, bí a bá sì bẹ̀bẹ̀ gẹ́gẹ́ bí Mose ẹ̀sẹ̀ bẹ̀bẹ̀ pé, “Fi ọ̀go rẹ̀ hàn mí,” ifẹ́ Ọ̀lọ̀run yòò dà sínú ọ̀kàn wa ní ọ̀pọ̀ yanturu. Nípasẹ̀ àwọn ọ̀pá wúra, a ó fi ọ̀róró wúra nàà ránṣẹ̀ sí wa. “Kí í ẹ̀sẹ̀ nípa agbára, tàbí nípa ipa, bí kò ẹ̀sẹ̀ nípa Ẹ̀mí mi, ni Oluwa àwọn ọmọ-ogun wí.” Nípa gbigba àwọn imọ̀lẹ̀ títàn ti Oòrùn Ọ̀dodo, àwọn ọmọ Ọ̀lọ̀run n tàn bí imọ̀lẹ̀ nínú ayé.” Review and Herald, July 20, 1897.

Nínú itàn Jékọ̀bù, a ní itàn Itàn Míléráítì. Àkókò idádúró kan wà, ó sì rí atẹ̀gùn nàà tí ó n sojú ibáńisọ̀rọ̀ láàárín Ọ̀run àti Ayé.

Sakaraya sọ fún wa nípa ọ̀pá ọ̀róró wúra méjì. Àkàbà ní ọ̀pá ẹ̀gbẹ̀ pàtàkì méjì, şùgbọ̀n Sakaraya pè wọn ní ọ̀pá ọ̀róró wúra méjì.

A gbọ̀dọ̀ gba àwọn íránṣẹ̀ tí n sọ kalẹ̀ láti orí atẹ̀gùn Ọ̀run, kí a sì fi wọn hàn fún àwọn ẹ̀lòmíràn. Bí a bá ẹ̀sẹ̀ bẹ̀e, a di apá kan nínú atẹ̀gùn nàà, apá kan nínú ilàna ibáńisọ̀rọ̀ nàà.

Aráńrin White so èyí pọ̀ mọ̀ àkàwé Wúndiá Mewáá.

Nínú Ìtàn àwọn Millerite, wọn n mú àkàwé àwọn Wúndíá Mewàá sẹ. Àkókò idádúró Jakọbu ni àkókò idádúró tí Mátíù 25 àti Hábákúkù 2 sọrọ rẹ pé: “Bí iran náà tilẹ pé, dúró dè é.”

Ìtàn Jékòbù àti Sekaráyà jẹ àkókò idádúró kan náà.

Àkókò idádúró náà n fi hàn, láàárín àwọn nńkan miiran, pé Olúwa fẹrẹ́ mú imọ àwọn omolẹ́yìn Rẹ nípa Ọrọ Ọlọrun pọ sí i. Bí iwọ kò bá gba Ọrọ́ Mímọ yẹn, wúndíá aşıwèrè ni ọ.

Nígba tí o bá dé inú itàn yí, nígbà tí ilẹ̀kùn bá ti dé, tí iwọ sì jẹ wúndíá aşıwèrè, Sister White wí pé, “Ọrọ́ tí ó kún fún ibànujẹ jùlọ tí a ti gbọ́ rí ni pé, ‘N kò mò yín.’”

Ẹ kò lè ya àkókò idádúró kúrò ní ọ̀dọ́ Igbe Àárín Ọru. Àkókò idádúró ni n mú itújáde Èmí Mímọ wá, èyí tí n sí ọye àwọn èniyàn Ọlọrun sí Ọrọ́ náà nígbà Igbe Àárín Ọru, tí ó sì n pèsè ọrọ́ tí n fi iyàtò hàn láàárín àwọn wúndíá ọlọgbọn àti àwọn wúndíá aşıwèrè.

Àkókò Idádúró àti Iyanu Àmì-àşẹ̀ Jùlọ ti Kristi

Àkókò idádúró kan wà nígbà tí Kristi sẹ işẹ̀ Rẹ́ tí ó ga jùlọ—jǐjǐ Lasaru dide.

Jésù gbọ ọ̀rọ́ náà pé, “Lásárù n şàisàn. Wá, kí o sì tójú rẹ.” Şùgbọn Jésù kò lo lẹ̀şẹ̀şẹ̀.

Arábinrin White sọ pé àwọn omọ-ẹ̀yìn kọşẹ̀ lóri èyí. Wọn sẹ kàyẹ́fi pé kí ló dé tí Kò ní lo ràn ọ̀rẹ̀ Rẹ̀ lówó, tàbí kí Ó fi agbára Rẹ̀ hàn gégé bí Mèsáyà. Şùgbọn Ó pé.

“Nínú idádúró Rẹ̀ láti to Lásárù wá, Kristi ní ète àánú kan sí àwọn tí kò tii gbà Á. Ó dúró pé, kí nípa jǐjǐ Lásárù dide kúrò nínú òkú, Ó lè fi ẹ̀rí miiran fún àwọn èniyàn Rẹ̀ alágbára-orí, aláigbàgbọ́, pé lóòótó Ọun ni ‘àjǐnde, àti iyè.’ Kò fẹrẹ́ fi gbogbo irètí àwọn èniyàn náà sílẹ̀, àwọn àguntàn tálákà, tí n şákiri, ti ilé Ísírelì. Ọkàn Rẹ̀ n bàjẹ̀ nítorí àìrònúpiwadà wọn. Nínú àánú Rẹ̀, Ó pinnu láti fi ẹ̀rí kan sí fún wọn pé Ọun ni Olùmúpadàbòsípò, Ẹni náà tí Ọun nikan soşo lè mú iyè àti àikú wá sí imọlẹ̀. Èyí yòò jẹ ẹ̀rí tí àwọn àlùfàà kò lè tumọ́ sí ní àşìşẹ̀. Èyí ni idí idádúró Rẹ̀ nínú lílo sí Bẹtání.” *The Desire of Ages*, 529.

Ó pé láti fi ẹ̀rí kan sí fún wọn pé Ó ní agbára láti jí òkú dide.

Iyanu tí ó ga jùlọ yí, jǐjǐ Lásárù dide, fi èdidì Ọlọrun lóri işẹ̀ Rẹ̀ àti lóri idálẹ̀kọ́ Rẹ̀ sí iwà-àtọrunwá.

Nígba Igberò Àárín Ọru, Olúwa n gbé àwọn wúndíá ọlọgbọn dide. Èyí jẹ àpẹ̀júwe ilàna ididì. Àwọn Millerites ni a n dì, wọn sì n pèsè àpẹ̀júwe ididì àwọn 144,000.

Ẹkọ́ tí a rí nínú itàn Lasaru ni pé Kristi lè mú ẹni tí ó ti kú nínú irékojá àti ẹşẹ̀ wá sí iyè.

Nínú àyokà ti Lásárù, Kristi şàlàyé ikú gégé bí oorun.

Gbogbo wọn n sùn. Ó n pé. Yòò jí Lásárù dide, yòò mú wọn wá sí iyè, yòò sì fi èdidì Rẹ̀ lé wọn lóri. Èyí ni işẹ̀ iyanu Rẹ̀ tí ó ga jùlọ.

Nínú itàn wa, nígbà tí Ó bá fi èdidì dì mọ́ àwọn 144,000 náà, Ó gbé wọn sókè gégé bí àsíá.

Sakaraya sọ pé àsíá yẹn dàbí àwọn iyebiye inú adé. Èyí ni işẹ̀ ifiadé Rẹ̀.

Pèlú itújáde àti ìṣípáyá òtító nínú itàn àwọn Millerite, àkókò idádúró nàà ni ó samisi igbà tí Olúwa n sítí òtító nàà payá. Àtẹ̀gùn nàà, pèlú àwọn àngẹ̀lì tí n gòkè tí wọn sì n sòkalẹ̀, ni ibi tí ilàna idídi nàà ti n ṣeṣẹ̀.

Ìwọ̀lẹ̀ Ìṣẹ̀gun àti Igbe Àárín Ọ̀gànjó

Nísinsinyí a wo Ìwọ̀lẹ̀ Ìṣẹ̀gun nàà. Ṣàkíyèsí ohun tí Sister White fi Ìwọ̀lẹ̀ Ìṣẹ̀gun nàà wé nínú Spirit of Prophecy, itẹ̀jáde 4, ojú-ìwé 250.

“Kígbẹ̀ ọ̀gànjó nàà kò rọ̀rùn tó bẹ̀ẹ̀ nípa àrìyànjìyàn ni wọn fi gbé e kalẹ̀, bí ó tilẹ̀ jẹ̀ pé ẹ̀rì Ìwé Mímọ̀ nàà ṣe kedere, ó sì péye pátápátá. Agbára ìmúníkúnfẹ̀ kan sì bá a lọ, tí ó n ru ọkàn. Kò sí iyeméjì, kò sí sí ibèèrè. Ní àkókò tí Kristi wọ̀ Jerusalemu ní ìṣẹ̀gun, àwọn èniyàn tí wọn kó jọ láti gbogbo apá ilẹ̀ nàà láti pa àjọyọ̀ nàà mọ̀, ṣòṣò lọ sí Òkè Òlífì, bí wọn sì ti darapọ̀ mọ̀ ogunlógò tí n tọ̀ Jesù lẹ̀yìn, wọn ní ìmísí àkókò nàà, wọn sì ràn án lówọ̀ láti mú kí igbe nàà lágbára sí i pé, ‘Olùbùkún ni ẹnì tí n bọ̀ wá ní orúkọ Oluwa!’ [Matthew 21:9.] Bákan nàà ni àwọn aláìgbọ̀ tí wọn n kóra jọ sí àwọn ipàdé Adventist—àwọn kan nítorí ifẹ̀ láti mọ̀, àwọn míràn sì kàn láti fi ṣe ẹ̀lẹ̀yà—ṣe ní ìmòlára agbára idánílójú tí ó n bá ihinrere nàà lọ pé, ‘Wò ó, Ọkọ̀ Ìyàwó n bọ̀ wá!’”

Ìwọ̀lẹ̀ Ìṣẹ̀gun nàà dúró fún Èkún Àárín Ọ̀ru.

E jẹ̀ kí a ka ohun tí Sister White sọ nípa Ìwọ̀lẹ̀ Ìṣẹ̀gun nàà nínú The Youth Instructor, February 21, 1901.

“Àkókò tí Kristi wọ̀ Jerusalemu jẹ̀ àkókò tó rẹ̀wà jùlọ̀ nínú ọ̀dún. Oke Òlífì ni a bo pèlú ewé tútù aláwọ̀ ewé, àwọn igbó nàà sì lẹ̀wà pèlú onírúurú ewéko. Láti àwọn agbègbè tí ó yí Jerusalemu ká, ọ̀pọ̀ èniyàn ti wá sí àjọdún nàà pèlú ifẹ̀-ọkàn gíga láti rí Jesù.”

Kí nìdí? Nítorí pé, wọn gbọ̀ nípa Láàsàrù.

“Ìṣẹ̀ iyanu tí ó ga jùlọ̀ ti Olùgbàlà, nígbà tí Ó jí Lásàrù dide kúrò nínú òkú, ti ní ipa àgbàyanu lóri àwọn èniyàn, ó sì fa ọ̀pọ̀lọ̀pọ̀ ijọ̀ èniyàn tí ó pọ̀ tí ó sì kún fún itara wá sí ibi tí Jesù n gbé dúró.”

Nítorí nàà, Ó n pé ní Bẹ̀taniá sáájú Ìwọ̀lẹ̀ Ìṣẹ̀gun nàà.

Èyí n tọ̀ka sí Àkókò Ìdúró.

Ní ọ̀sán, nígbà tí idajì ojọ̀ ti kojá, ni Jesù ràn àwọn ọ̀mọ̀-ẹ̀yìn rẹ̀ sí abúlẹ̀ Bẹ̀tifáḡẹ̀, ó ní: “È lọ̀ sí abúlẹ̀ tí ó wá níwájú yín, lẹ̀ṣẹ̀kẹ̀ṣẹ̀ ẹ̀ ó sì rí abo kẹ̀tẹ̀kẹ̀tẹ̀ kan tí a dè, àti ọ̀mọ̀ rẹ̀ pèlú rẹ̀: ẹ̀ tú wọn sílẹ̀, kí ẹ̀ sì mú wọn wá sódò mi. Bí ẹnìkẹ̀ni bá sì sọ̀ ohunkóhun fún yín, ẹ̀ ó wí pé, Olúwa ní ìṣẹ̀ wọn; lẹ̀ṣẹ̀kẹ̀ṣẹ̀ ni yòò sì ràn wọn.”

“Èyí ni igbà àkókò ní àkókò ìṣẹ̀-ìrànṣẹ̀ Rẹ̀ tí Kristi yònda láti gùn ẹ̀ranko, àwọn ọ̀mọ̀-ẹ̀yìn sì túmọ̀ èyí sí àmì pé Ó fẹ̀rẹ̀ fi agbára àti àṣẹ̀ ọ̀ba Rẹ̀ hàn, kí Ó sì gba ipò Rẹ̀ lóri itẹ̀ Dáfídì. Pèlú ayọ̀ ni wọn ṣe ìṣẹ̀ tí a ràn wọn. Wọn rí ọ̀mọ̀ kẹ̀tẹ̀kẹ̀tẹ̀ nàà, wọn tú u sílẹ̀, wọn sì mú un tọ̀ Jesu wá, ẹnì tí ó jókòò lé e. Nígbà tí Jesu jókòò lóri ẹ̀ranko nàà, afẹ̀fẹ̀ kún fún ikéde iyìn àti ìṣẹ̀gun. Kò rú àmì ọ̀ba kankan ní ọ̀de, Kò wọ̀ aṣọ̀ ijọ̀ba, bẹ̀ẹ̀ ni àwọn ọ̀mọ̀-ogun kò tẹ̀ lé e. Ṣùgbón eḡbẹ̀

èniyàn kan yí i ká tí irèti ohun tí n bọ ti mú lárugẹ. Ó sẹsẹ jí òkú dide. Àwọn èniyàn rò pé Ó n bọ láti jẹ Olùgbàlà Israẹli. Ta ni àwọn èniyàn wọnyí?”

Ọpọ èniyàn n tan ara wọn jẹ pé wákàtí itúsílẹ̀ Ísírẹ̀lì ti sún mọ̀lẹ̀. Nínú irònú wọn wọn rí egbẹ̀ ọmọ-ogun Róòmù tí a ti fọ́n ká, tí a sì lé kúrò ní Jerúsálẹ̀mù, àti orílẹ̀-èdè àwọn Júù lẹ̀kkan sí i ní òmìnira kúrò lábẹ̀ àjàgà aninílára. Láti ẹnu dé ẹnu ni ibéèrè nàà ti n kọ́já, “Sé yóò ní àkókò yíi tún dá ijoba padà fún Ísírẹ̀lì?” Ọpọ̀ nínú ogunlógò nàà rántí ọ̀rọ̀ wòlú nàà pé: “Yò gidigidi, iwọ ọmọ̀bìnrin Síónì; ké iké ayọ, iwọ ọmọ̀bìnrin Jerúsálẹ̀mù: kíyèsì i, ọba rẹ n bọ sọdọ rẹ: olódodo ni í sẹ, ó sì ní igbàlà; onírẹ̀lẹ̀ sì ni, ó sì gun kẹ̀tẹ̀kẹ̀tẹ̀.” Olúkúlùkù n tiraka láti tayo ẹ̀lòmíràn nínú fifi idáhùn sí ohun tí ó ti jẹ̀ àsoṭẹ̀lẹ̀. Iké nàà n dún padà láti orí òkè àti láti àfonífojì, “Hósánà fún Ọmọ Dáfidi:” —Ikígbe Ọ̀ru Àárín— “Olùbùkún ni ẹni tí n bọ wá ní orúkọ Olúwa; hósánà ní ibi gíga jùlọ.”

A kò gbó ọ̀sòrò tàbí ikérora kankan nínú irin àtẹ̀lẹ̀ yẹn. Àwọn tí wọn ti jẹ̀ afọ́jú rí tẹ̀lẹ̀, sùgbón tí Ọmọ Ọlọ̀run ti mú ojú wọn láradá, ni wọn sáájú ọ̀nà.

Ta ni ó n sáájú ọ̀nà? Àwọn tí wọn ti jẹ̀ ti Laodicea tẹ̀lẹ̀.

Wọn sún mọ̀ Jesu gidigidi, nígbà tí ẹni tí Ó jí dide kúrò nínú òkú n darí ẹranko tí Ó gùn. Àwọn tí wọn ti jẹ̀ adítí tí wọn sì jẹ̀ amúkùn-ún, tí a ti mú lára dá nísinsin yíi, ràn lówọ̀ láti mú kí àwọn hósánà ayọ nàà pọ̀ sí i. Àwọn arọ̀ tí n rìn nísinsin yíi gé àwọn ẹ̀ka ọ̀pẹ, wọn sì tú wọn ká sí ojú ọ̀nà Rẹ̀.

Aarọ, ẹni tí a ti sọ jade kúrò nínú àwùjọ ní tẹ̀lẹ̀, wà níbẹ̀, a sì ti wẹ̀ é mọ̀ nípasẹ̀ agbára Olùgbàlà. Ó tẹ̀ aṣọ̀ rẹ̀ sí ojú ọ̀nà Olùgbàlà, ó n kẹ̀ pé, “È fi ọ̀pẹ̀ fún Olúwa; nítorí ó sẹun; nítorí àánú rẹ̀ dúró títi lác.”

Ẹni tí a ti mú láradá kúrò lówọ̀ ẹ̀mí ẹ̀sù nàà wà níbẹ̀, ó sì ti padà sí imọ̀lára rẹ̀ ní pípé, ó n fi ẹ̀rì rẹ̀ kún un pé: “Olúwa ti sẹ ohun nílá fún mi, èyí tí inú mi sì dùn sí.”

Àwọn òkú tí a jí dide padà wà níbẹ̀, wọn n yin ín. Opó àti ọmọ ọ̀rukàn sọ̀rọ̀ nípa iṣẹ̀ iyanu Rẹ̀. Àwọn ọmọ kẹ́kẹ̀kẹ̀, àwọn tí a ti mú láradá kúrò nínú àrùn, àti àwọn tí a mú padà wá láti inú ibojì, tẹ̀ ọ̀nà Olúdàndè nàà pẹ̀lú ẹ̀ka ọ̀pẹ̀ àti òdòdó.

Nítorí nàà, Jèsù dúró pé ní Ilé Àwọn Tálákà, èyí tí ó n tọ̀ka sí Àkókò Ìdúró.

Kí ló dé? Nítorí pé Ó ti fẹ̀ dá Ẹ̀mí Mímọ̀ Rẹ̀ sílẹ̀ lórí wọn, kí Ó sì sọ̀ ọ̀ye wọn sílẹ̀, ní tọ̀ka sí Ẹkún Ọ̀ru Àárín.

Nínú itàn yíi, Ó n bọ̀ wá gégé bí Ọba, èyí tí n tọ̀ka sí October 22, 1844. Sé Jèsù wá láti gba ijoba ní October 22, 1844? Bẹ̀ẹ̀ ni.

Èyí ni Ìwọ̀lẹ̀ Ìṣẹ̀gun, àwọn sì wá tí yóò gbé Igbe Ọ̀gànjọ̀ Ọ̀ru sọkè.

Ta ni àwọn èniyàn wọnyí? Wọn ni àwọn tí agbára Kristi ti yí padà.

Ihìn iṣẹ̀ òdodo Kristi, agbára Rẹ̀ láti yí wa padà kúrò ní afọ́jú sí ẹni tí n ríran, kúrò ní òkú sí aláàyè, kúrò ní adẹ̀tẹ̀ sí mímọ̀, ni a gbé nínú itàn Ìwọ̀lẹ̀ Ìṣẹ̀gun nàà, tí n sàfihàn tẹ̀lẹ̀ Igbe Ọ̀gànjọ̀. Kí ni ó ru ihìn nàà?

Kí ni Kristi n gùn? Kẹ́tẹ́kẹ́tẹ́ kan. Íránṣẹ́ Ìslám ni ó ru ìhìn iṣẹ́ òdodo Kristi.

Ní ọdún 1840, ifúnnílára Ìhìnre Àngẹ̀lì Kínní ni a so mó ìdimọ́ Ìsílámù. Ìhìnre Kínní náà n darí sí Ìhìnre Keji; a kò lè yà wọn kúrò lóṣò.

Ìhìn Àkọ́kọ́ gbé Ìhìn Keji.

A fidí Ọ̀rọ́ Àkọ́kọ́ múlẹ́ nígbà tí a dá Ìsílámù dúró, ní mímú àṣọ̀tẹ̀lẹ́ ṣẹ. Ìfidímúlẹ́ yíi fún Ìhìnre Àngẹ̀lì Kínní ní agbára, ó sì mú kí àwọn Pùròtẹ́sítántì ti ilẹ̀kùn wọn pa sí i.

Pípàdẹ́ àwọn ilẹ̀kùn nípasẹ́ àwọn ijo Pùròtẹ́sítántì jẹ́ ikòsílẹ́ Ìránṣẹ́ Ìsílámù.

Ìtàn àwọn Millerite ṣàfihàn itàn wa ní àwòrán-àṣọ̀tẹ̀lẹ́ ọ́ájú.

Ìhìn iṣẹ́ òdodo Kristi ní àkókò ìdìdì àwọn 144,000, nígbà tí Olúwa bá tú Èmí Mímọ́ Rẹ́ jade tí ó sì sí Ìwé Mímọ́ sí àwọn ará Laodicea àti àwọn adẹ̀tẹ́ ti Adventism, ni a tún gbé lọ nípasẹ́ kẹ́tẹ́kẹ́tẹ́—Ìhìn Ìslámù.

“Ní ìgbà ọ̀ru àti irẹ̀wé ọ̀dún 1844 ni a ti kẹ́de ipolongo náà pé, ‘Wò ó, Ọ̀kọ́-iyàwó n bọ.’ Nígbà náà ni a ti fi àwọn ẹ̀gbé méjì tí a sojú fún nípa àwọn wúndiá ọ̀lọ̀gbón àti aṣiwèrè hàn gbangba—ẹ̀gbé kan tí ó fi ayọ́ n retí ifarahàn Olúwa, tí wọn sì ti n pèsè ara wọn ní ifaradà láti padé Rẹ́; àti ẹ̀gbé mìíràn tí, nípasẹ́ ibèrù tí ó n darí wọn, tí wọn sì n hùwà láti inú ifòkànsìn ojiji, ti tẹ̀lọ̀run pẹ̀lú ẹ̀kọ́ ọ̀títọ́ kan sùgbón tí wọn ṣe aláìní oore-ọ̀fẹ́ Ọ̀lọ̀run. Nínú àkàwé náà, nígbà tí ọ̀kọ́ iyàwó dé, ‘àwọn tí ó ti múra tán wolé pẹ̀lú rẹ́ lọ sí ibi ìgbéyàwó.’ Wíwá ọ̀kọ́ iyàwó náà, gégé bí a ti fi hàn níbí, n ṣẹ̀lẹ́ kí ìgbéyàwó tó wáyé. Ìgbéyàwó náà dúró fún ìgbà tí Kristi yóò gba ìjọba Rẹ́. . . .” The Great Controversy, 427

Ìwolé Ọ̀ba pẹ̀lú iṣẹ̀gun ni bí Ọ̀ba ṣe n bọ. Ní October 22, 1844, Ó gba ìjọba náà. Èyí ni Ìwolé Ọ̀ba pẹ̀lú iṣẹ̀gun.

Ní àkókò yíi ni a ti n fi èdìdì ipín wọn lé àwọn ẹ̀ka méjèjì wọn-ọ̀n.

Ìkẹ́de náà pé, “Kíyè sí i, Ọ̀kọ́-iyàwó n bọ wá,” ní ìgbà ẹ̀rùn ọ̀dún 1844, mú kí ẹ̀gbéẹ̀gbèrùn èniyàn retí didé Olúwa láipẹ. Ní àkókò tí a yàn, Ọ̀kọ́-iyàwó náà wá, kí í ṣe sí ayé, gégé bí àwọn èniyàn ti retí, bí kò ṣe sí ọ̀dò Àgbàjọ́ Ojọ́ ní ọ̀run, sí ìgbéyàwó náà, ìgbàgbọ̀wọ́ ìjọba Rẹ́. “Àwọn tí ó ti múra tán wolé pẹ̀lú Rẹ́ sí ibi ìgbéyàwó náà: a sì ti”—kí ni?—“ti ilẹ̀kùn náà.” Kò yẹ́ kí wọn wà níbẹ́ ní ti ara ní ibi ìgbéyàwó náà; nítorí pé ní ọ̀run ni ó ti n ṣẹ̀lẹ́, nígbà tí àwọn náà wà lóri ayé. Àwọn ọ̀mọ̀léyìn Kristi ni láti “máa dúró de Olúwa wọn, nígbà tí Yóò padà láti ibi ìgbéyàwó.” Lúukù 12:36. Sùgbón wọn gbọ̀dọ́ lóye iṣẹ́ Rẹ́, kí wọn sì máa tẹ̀lẹ́ E nípa ìgbàgbọ́ bí Ó ti n wolé lọ síwájú Ọ̀lọ̀run. Ní itumọ́ yíi ni a fi so pé wọn wolé lọ sí ibi ìgbéyàwó náà.” The Great Controversy, 427.

Àwọn Àmúyẹ́ Ìwé Mímọ́ sí Àkókò Ìduró Dídúró

Àwọn Ìwé Mímọ́ diẹ́ ṣe àfihàn àkókò ìduró náà. A ó yara lọ gba wọn lọ, a ó sì parí pẹ̀lú ọ̀rọ́ kan láti ọ̀dò Sister White.

Nígbà tí ọ̀kọ́ iyàwó náà pé, gbogbo wọn dùbúlẹ́, wọn sì sùn. Mátiù 25:5.

Èṣẹ 13:

Ṣùgbón máa lọ ní ọ̀nà rẹ́ tí tí dé ọ̀pin: nítorí ìwọ̀ yóò sinmi, ìwọ̀ yóò sì dúró ní ipò tirẹ́ ní ọ̀pin àwọn ọ̀jọ́ nàà. Danieli 12:12-13.

Arábirin White so ẹ̀ṣẹ́ 12 àti 13 pọ̀, ní síṣọ̀ pé ìbùkún ti 1335 nàà ẹ̀ṣẹ́ ní ọ̀dún 1843 àti 1844. Kì í ẹ̀ṣẹ́ nípa àkókò kan pátó, bí kò ẹ̀ṣẹ́ nípa àwọn tí ń dúró de Ìwọ̀lé Ìṣẹ́gun Kristi sínú Jerúsálẹ̀mù, tí wọn mọ̀ àwọn àngẹ̀lì tí ń gòkè tí wọn sì ń sọ̀kalẹ̀ lórí àtẹ̀gùn nàà, tí wọn sì wọ̀ inú májẹ̀mú pẹ̀lú Olúwa bí Ó ti fún wọn ní àwọn tábíli méjì ti májẹ̀mú nàà.